

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrate po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kron, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošlje: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Zadnji vzdih.

Na znano vrbsko-jezersko povest o možu s sodčekom pod pazduho smo se spomnili, ko se je v prvi pobinkoštni seji ministerski predsednik dr. pl. Körber vzdignil ter z žalostnim in zvišanim glasom opominjal Čeha, naj odnehajo vladi na ljubo od obstrukcije, češ, da je zadnja ura upanja, da ne bo jezikovni prepir preplaval države.

Žal, da so vlade zadnjih treh let zgubile ves ugled posebno pri varanih Slovanih. Tudi ta zadnji opomin je obudil med Čehi in njihovimi zavezniki le ugovarjanje in posmehovanje po pregovoru „Kadar konja lovi, mu ovsu moli, ko ga za uzo drži, pa — bič zavijti.“

Trpko ponižanje mora pač okusiti vlada, ko se bliža Slovanom s podobnimi prošnjami za rešitev države, ter pripozna, da nikakor niso Nemci „državo vzdržujoči“ element.

Vlada sedaj grozi in obeta, le tega ne po nudi, kar bi na hip napravilo po treh letih boja popolen mir, — enakopravnosti za vse narode, ne da iz rok. Umetno je bilo, da so Čehi tudi ministra Körberja med njegovim govorom ves čas pretrgavali s klici: „Enakopravnost nam dajte!“

Ministerska opazka, da še ni zbornica ničesar storila za državo, je bila povsem potrebna. Vsakomur je srajca bliže nego suknja. Tudi Nemci niso za časa svoje obstrukcije ničesar za državo storili, no vlada jim zato ni zamerila prehudo, temveč se je pogajala z njimi ter jim izpolnila dasi neopravičene zahteve. Kaj pa je storila vlada, da zadovolji češko obstrukcijo? Nič kakor spletakarila je pri vseh mogočih strankah in stranicah proti Čehom, še celo Judežev posel je prevzela ter naščuvala Slovane proti Slovanu, brata proti bratu, da le sama dožene kaj koristi. Binkoštna počitnice so trajale celih 17 dni, a vlada ni storila koraka za pomirjenje Čehov. Minister Körber si je menda mislil, da bo to najcenejše sredstvo, ako nastopi s svojim vzdihujočim govorom. Pomagal seveda ne bo nič, toda on je storil svojo dolžnost, in kar je pri naši vladi glavno, razžalil ni Nemcev.

„Kar modro zarzoli, to kaže govornika moč“ — tega pregovora minister Körber gotovo ne pozna, sicer bi ne bil govoril, da vlada v do voljenju provizorija ne vidi znak zaupanja zbornice, temveč le spoznanje državne potrebe. Nadaljeval je: „S tem pa nočem reči, da smo le kabinet, ki hoče zgolj državne posle od dneva do dneva razvijati. Kot avstrijska vlada vidimo našo nalogo v tem, da smo pravični vsem narodom.“ Zadnje besede zvenijo kot pristna ironija, zato so tudi Čehi zahtevali, naj ponovi to izjavo ter vprašali: „Ali smo tudi mi narod v Avstriji. Tudi mi smo pomagali državo ustanoviti, tudi mi imamo pravico do enakopravnosti! Ali so samo nemški nacionalci avstrijski narod?“

Minister je izjavil, da je pooblaščen storiti spremembe, ako jih želijo prizadete stranke ter če se strinjajo z državnimi potrebami. Ker pa vlada sploh zanika, da bi bili Slovani prizadeti,

ume se ta izjava tako, da se bodo delale spremembe le, ako jih Nemci odobro.

Da so vladi vezane roke, je žal istina, toda vlada noče uvideti, da si jih sama veže. Da je za vlado neznosno, od ranega jutra do poznega večera se pečati z jezikovnim preprirom, je istotako resnica, a to prepiranje je videti, kakor da si ga sama želi, sicer bi ga pač enostavno odpravila z upeljavo splošne enakopravnosti.

Minister je vendar izrekel npanje, da se bo tudi temu odpomoglo z vsestranskim zblizevanjem. Kako si to zblizevanje brez vladne resne volje misli, ni nam povedal.

V imenu Čehov je odgovarjal minister skemu predsedniku poslanec Herold jasno in neustrašeno. Rekel je, da vsakdo spozna, da je razmerje v državi neznosno. Do tega pa niso privleli ustave Čehi s svojo krotko obstrukcijo, temveč dogodki treh let in zaslepljenost vodilnih državnikov. Tudi Čehi ne tajijo, da je nujna potreba uvesti notranji mir. Takšnega miru pa si ni mogoče v Avstriji drugače misliti, kakor da smatra država vse narode enakopravne. Če se grozi Slovanom, da se bo sedanje razmerje rešilo na absolutistični način, izjavljajo Čehi najodločnejše, da ne bodo takšnega redu nikdar pripoznali, temveč češki narod in češki poslanci se bodo proti tej nakami z vso silo uprli.

Na resne besede je dobil tedaj minister tudi resen odgovor ter mora sedaj vendar spoznati, da Čeha ne užene ne z grožnjami, ne z obljubami, dokler jim ne izpolni najnujnejših potreb.

Tudi najnovejše strašilo, da razpade desnica, ne spravi Čehov iz ravnotežja. Deloma se je to vladnim spletkarjem že tudi posrečilo, kajti Poljaki so izjavili po svojem načelniku vitezu Jaworskemu, da ne smatrajo več Čehov za člane desnice. Ali Slovani z razpadom desnice res vse zgubimo, se bo še le pokazalo. V tolažbo nam je vendar, da so tudi Nemci bili v manjšini, ko so tirali obstrukcijo, vkljub temu pa so dosegli, kar so nameravali, da se jim je vklonila vlada in deloma — večina.

Češki obstrukcionisti še do sedaj niso metali tintnikov in stolov, niso še naskočili predsednika s pestmi in — noži, s čimur se je „proslavila“ nemška obstrukcija. Zato pa je tudi pretiranost, Čeha obsojati zaradi obstrukcije, ki je res krotka in vredna kulturnega naroda. Pride pa li tudi v tej obstrukciji do skrajnosti, odvisno je le od vlade. Slovanske pohlevne berače odganja, dočim se je nemškim kričačem — udala. To je znak avstrijskega parlamenta.

In res je vlada s svojo netaktnostjo prislila Čeha, da so začeli v seji dne 8. t. m. s silovito obstrukcijo, za kar pa se je tudi državni zbor takoj zaključil.

Celjske in štajarske novice.

(Veliko Prešernovo slavnost) „akademijo“ prirede celjska narodna društva v nedeljo, dne 17. t. m., na kar opozarjamo že danes vse celjske in okoliške Slovence. Natančnejši spored prihodnjic.

(Zunanjim udom celjskega političnega društva „Naprej.“) Naše društvo šteje več članov med zunanjimi rodoljubi. Ker je dopisovanje vsakemu posebej težavno, prosimo tem potom, da nam vpošljejo pddnino za l. 1900. Blagajnik je g. Matevž Sinkovič, mizaraki mojster v Celju. Po novih pravih znaša udnina 2 gld., ki pa se lahko tudi v obrokih plača. Društvo bi rado delovalo doma in po shodih, toda za to mu je potreba vsaj nekaj denarnih sredstev.

(Slovenska trgovina železa „Merkur“ v Celju) založena je z vsemi potrebami tudi na debelo, na kar posebno še opozarjamo naše trgovce po Slovenskem.

(Celjska „Narodna godba“) bo igrala pri procesiji na dan sv. Reš. Telesa v Žalcu. Popoldne se vrši ravnotam koncert iste godbe na vrtu gospoda Robleka v dobrodelen namen. Ker ne bo vstopnine, pričakovati je mnogobrojne obiska iz vseh slojev.

(Že ščuvajol) V zadnji celjski občinski seji je nujno predlagal znani Jabornegg (Javornik), naj stori župan vse potrebne korake, da se prepove slavnost „Sokolove“ 10letnice v Celju ter je imenoval to slavnost „panslavistično“, ki prinese vselej Celju toliko gorja; kajti ne škoduje le nemški narodnosti (?), temveč tudi gospodarskemu razvoju. Še grše bruha „vahtarca“, češ, nemška jeza mora (?) vzkipeti zaradi tega tako žalostne posledice. Kako otročje hudobni so vendar ti naši odpadniki! Podobni se nam zdijo paglavcu, ki se pritožuje nad sršenovim gnezdom, dasi lahko mirno hodi mimo bodeče zalege, seveda, če mu razposajeni naigon ne dá miru, da ne bi zalučal kamena v nje, potem pa se naj ne pritožuje z oteklim licem. Saj tudi mi hodimo mirno mimo nemških vesel in obhodov po mestu, zakaj ne morejo tako storiti Nemci napram našim slavnostim, ki od daleka niso tako izzivajoče, kakor njihove. Nemškim paglavcem se seveda le smejimo. Župan je kajpak sveto obljubil, da bo storil vse v prepredenje naše slavnosti. Mož je vendar že dosti star, da bi moral vedeti, da velja zakon o shodih in veselicah tudi za Slovence.

(Pai nemške narodnosti.) Tukašnji list objavlja, da ima nekdo v Celju na prodaj „pristnega“ nemškega psa. Da bi se vsaj pri psih kazala nemška pristnost brez — renegatstva.

(Učiteljsko društvo za celjake in laški okraj) je imelo svoje redno mesečno zborovanje v nedeljo, dne 10. t. m. v Celju. Predsednik gosp. Gradišnik pozdravi ne premnogobrojne tovariše in tovarišice. Po prečitaniu zapisnika zadnje seje, poroča predsednik, da je predlagal v isti sprejete resolucije glede ednotnih počitnic pri okrajnem šolskem svetu, ki je ta odločni sklep učiteljskega občendoval in odobral, vendar pa nasvetoval, naj delajo sklepe v to svrhu krajni šolski sveti ter jih potem predlagajo okrajni šolski svetu. Zato je le na učiteljsku, da primerno dize in vpliva na krajne šolske svete. Izreka se začudenje, da ni objavil dotičnih resolucij „Učiteljski Tovariš“, dasi je to storil celo političen dnevnik „Slov. Narod“. Glede Slomškove slavnosti sta došla dva dopisa, in sicer vabilo „Pripravljalnega odbora“ in bratskega društva

v Šmarju. Društvo sklence se udeležiti te slavnosti, da se bo tudi pri letošnjem „Zavezinem“ zborovanju dne 8. in 9. avgusta v Mariboru pokazalo, kako čista narodno učiteljstvo velikega pedagoga Slomškega. Poziv za prispevke za nagrobni spomenik pok. nadzorniku P. Leitgebu se prečita iz „Schul- u. Lehrer Zeitung“ (zakaj je tovariš Jurko poslal poziv najprej temu listu, dočim še domača strokovna lista ničesar ne ve o tem?). Sklence se v to svrhu prispevati po svojih močeh, kakor hitro dospejo nabiralne pole. — Neka dunajska tvrdka je poslala na ogled zemljevid po edinih okrajnih glavarstev Niž Avstrije v zelo velikem premeru ter vabi na naročitev podobnih za domače politične okraje za domovinski pouk. Se sklence razgovarjati se o tem pri glavnem zborovanju „Zaveze“ ter prevzame referat tovariš Petriček. K „Zavezinemu“ zborovanju se pošljejo štirje odposlanci, in sicer gg: Čulek, Logar, Petriček in Vrečer. Prihodnje zborovanje dne 8. junija ob navadni uri.

(Za one, ki nosijo plavice.) Nek dunajski šaljivi list je prinesel te dni recept, kako nositi plavice, da ostanejo dolgo časa sveže. Vtkati jih morajo nemški mladiči za ušesa, kjer so še — mokri. Menda delajo Celjani skrivoma že dolgo tako, ker je videti vsaki dan svež plevel.

(Iz Teharjev.) Poročanje o umnem kletarstvu, ozir. o vinoreji sploh, katero je imel pretečeno nedeljo v tukajšnji šoli g. Žmavo, bilo je zelo zanimivo in pončno. Žal bodi vsem, ki ga niso prišli poslušati. Udeležba je bila namreč zelo pičla. Pač pa je bilo dobro obiskovano pri Stiglicu na Slancih, kjer bi se imela vršiti domača veselica. Politična oblast je prepovedala igro, tako je ostalo le pri šaljivi tomboli in petju.

(V Petrovčah) napravi društvo „Gospodar“ v društveni namen „veliko tombolo“ prihodnji mesec in ima zato že potrebno dovoljenje od ministerstva.

(Južnoštajarsko hmeljarsko društvo v Žalcu) je imelo v pretečenem letu 976 K 6 h dohodkov in 907 K 6 h stroškov. Pridelalo se je leta 1899 okoli 5000 centov hmelja, za 5502 manj kot leta 1898. V društveni odbor za tri leta so voljeni gg: načelnik dr. M. Bergmann, tajnik in blagajnik učitelj Petriček, odborniki Fran Roblek, Josip Širca, Fran Virant in Vinko Wabič.

(Nova šola.) Visoko c. kr. učno ministerstvo je ugodilo ugovoru občine Gotovlje in dovolilo, da se postavi dvorazredna ljudska šola v Gotovljah in bode uvrščena v III. plačilni razred učiteljskih plač. S to odredbo je ustrezno tudi občini trg Žalec, ker ji ne bode treba staviti nove petrazrednice, ker se bode do sedaj tje vselana občina Gotovlje odločila in postala samostojni krajni šolski svet.

(Pozor!) V „Domovini“ z dne 1. t. m. bemo, da se v moravski občini pogreša blazni Pavelj Zemljan. Kakor se nam poroča videli so ga dne 3. in 4. junija v Gotovljah in dne 6. in 7. junija v Petrovčah. Imenovani je srednje postave, zagorelega lica in ima rujave ruse pod nosom in bradi. Oblaka mu je ogulena in že precej raztrgana. V rokah nosi dva „cekra“ in v večjo pod pazduho ter ljudi navadno za moko prosi. Če ga vpraša, kako se piše, pove svoje ime. Da ne bi se uboječ po svetu trpinčil, je želeli, da ga domovinska občina poišče in odda v primeren zavod.

(V občini Sv. Peter v Savin. dolini) razsaja nalezljiva bolezen dobroli ali bleki. Šolo so morali zapreti. Govori se tudi, če bolezen ne poneha, ne bodo smeli otroci od tam k birmi.

(Društvo „Kmetovalec“ v Gotovljah) ima dne 8. junija t. l. svoj letošnji občni zbor. Natančnejši spored se objavi pozneje.

(Iz Rečice na Paki) nam prihajajo pritožbe, da ondodni župan Mart. Pirtošek vedno uraduje z okrajnim glavarstvom v Slov. Gradcu nemško na veliko nevoljo narodnih domačinov. Pravijo, da mu je „pokojni“ Zoff bil obljubil križec, no, tega bo sedaj zaman pričakoval od Zoffa, odšel je s „križi in težavami“ za vselej iz Sloven. Gradca.

(Od Save.) Imajo naši deželni poslanci prav, da so izstopili iz deželnega zbora? Naš deželni odbor založil je zelo zanimivo knjigo „Škodljivci sadje in vinoreje“ v nemškem jeziku, katero je

mestom in trgom na Slov. Štajarju v tolikem številu brezplačno razposlal, da so bile nekatere v zadregi, komu naj da jih dajo. Nek slovenski trg vprašal je tudi za to knjigo in deželni odbor ga je obvestil, da se knjiga v slov. nemšk. jeziku tiska, in bode stal iztis 2 kroni. Kar Nemeč zastoj dobi, to plačaj Slovenec, da se je knjiga založila tudi za groše, katere ti odštevaš.

(Iz Rajhenburga) poslal nam je Josip Kosar popravek, v katerem trdi, da se pri njem ni kuhalo na dan volitve cel kotel golaža, ker ga nihče ni naročil in da tudi pijačo iz istega vzroka ni nikomur nudil. Napada pa tudi v popravku gospo Unschuld in g. B. Kuneja, vsled česar popravka v celoti ne objavimo.

(Himen.) Gospod Miha Germovšek, učitelj na Pilšanju, se je oženil dne 5. t. m. z gospodično Anko Čížekovo, hčerko mnogozaslužnega nadučitelja istotam.

(Vremenska postaja na Cvenu) beleži v mesecu maju t. l.: Srednja toplota 13,7° C. Najvišja toplota dne 27. ob 2. h. p. m. 23,2° C. Najnižja toplota dne 11. in 12. ob 7. h. a. m. 5,2° C. Največ padavin dne 25. 20,1 mm. Vsa padavin 112,5 mm. Število dni s padavinami 15. Število dni z meglo 1. Število dni s točo 2, najhuje dne 26., kakor kurja jajca debela. Število dni z nevihto 3. Povprečna oblačnost 75.

(Komisijonelo ogledovanje haloških gor.) Dne 26. maja je prišel na Ptuj dvorni svetnik Mach ter je naslednje štiri dni prehodil vse haloške gorice, da se na lastne oči prepriča o opustošenih vinogradih. Spremljalo ga je več od bornikov ptujske občine ter posl. Žičkar. Po natančnem pregledovanju se je vršilo v Ptaju posvetovanje, pri katerem je ministerski odposlanec obljubil gotove državne podpore.

(Avtomobilna vožnja med Mariborom in Ptujem) Neko društvo boče napraviti med Mariborom in Ptujem osebni in tovarni promet z avtomobilnimi vozovi. Vožnja bo krajša nego je železniška čez Pragersko ter bo tudi cenejša.

(Pri Sv. Tomažu nad Veliko Nedeljo) so odkrili dne 7. t. m. nagrobni spomenik rajnemu učitelju A. Krennerju. Spomenik so mu postavili tovariši in tovarišice.

(Toča je pobila) dne 26. m. m. na Murškem polju okoli Ljutomer, Cvena in Krapja. Žito je tako zbito, da se ne bo dobilo niti za seme.

(Umrl je) župan pri Sv. Lovrencu v Puščavi R. Millenroth. Bil je nemški nacionalec.

(Birmancev v Mariboru) je bilo o binkoštnih praznikih 694.

(Razpisana služba.) Na drž. gimnaziji v Mariboru bode pričetkom prihodnjega šolskega leta razpisana služba suplenta za klasično filologijo z nemškim in slovenskim učnim jezikom.

(Porotne obravnave v Mariboru) so te dni naslednje: 11. junija proti Juriju Doberšku radi ropa in Mariji Danko radi detomora; 12. in 13. junija prideta pred porotnike Jožef Meisl in Mat. Baumann, obtožena goljufije; 15. junija Marija Semlič in Anton Kramberger, umor; 16. junija Martin Markovec, posilstvo in Neža Vidović, detomor; 18. junija Jožef Gošnjak, zavrtni umor; 18. in 20. junija Ivana in Alojzij Brunčič, goljufija, požig, tatvina; 21. junija Vincenc Kandler, požig in France in Ana Vorsič ter Jožef Kaučič in Jožef Kovačič, goljufija; 22. junija Ivana Murišič in Alojzij Bradnjak, umor; 23. junija Viljem Frisch, prestopok tiskovnega zakona.

(Električna pekarna v Gradcu) Neka pekovska vdova je napravila v Gradcu električno pekarno, kjer valjajo testo električni valjarji ter se tudi peč greje z električnimi žarki. Pecivo bo baje vendar — blede.

(K luteranski veri) je prestopilo od novega leta na Štajarskem 300 oseb.

Druge slovenske novice.

(Osebnosti) Finančnim tajnikom je imenovan fia. nadkomisar dr. Rudolf Roschnik; nadkomisarja sta postala komisarja P. Jerovec in Karol Pogačar.

(Osebnosti) Naslov profesorja se je pripoznal gimnazijskemu učitelju dr. Jos. Pipenbacherju v Novem mestu. Ljubljanski profesor Maks Pieterlin atopi s koncem šolskega leta v stalen pokoj.

(Razpis učiteljske službe.) Na štirirazredni deški ljudski šoli s pravico javnosti v Trstu se razpisuje služba učitelja voditelja s 1600 K letne plače, 200 K funkcijske doklade in dve tretjini doneskov k pokojninskemu zavarovanju. Postavno opremljene prošnje naj se do 30. junija t. l. dopošljejo podpisnemu vodstvu. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

(Štrajk v papirnici v Vevčah) se ni ponehal. Dne 8. t. m. je bila deputacija štrajkujočih delavcev pri ministerskem predsedniku ter je prosila za posredovanje vlade.

(V Kamniku) nameravajo ustanoviti nov samostan, menda za uršulinke.

(„Gorenjski Sokol“) Telovadno društvo „Gorenjski Sokol“ praznuje v nedeljo, dne 8. junija t. l. slavnost razvitja nove društvene zastave. Podrobneje o slavnosti objavimo pozneje, vendar sporočamo sedaj lahko že toliko, da bode slavnost popoldanska s približno naslednjim sporedom: Ob 1. uri popoldan sprejemanje društev na kolodvoru, potem bo sprejeto došlih društev po mestu, na to razvitje zastave. Ob 2. uri banket v gostilni gospoda Petra Mayrja. Ob 4. uri javna telovadba. Ob 6. uri koncert. Ob 8. odhod na kolodvor. Ona društva, katera niso dobila pismenih vabil, ki so se že razpošiljala, in se žele udeležiti te slavnosti, naj se blagovolje javiti odboru „Gorenjskega Sokola v Kranju“.

(Za radovljški okraj) se snuje mojsterska zadruga.

(Vlak je povozil) v Zagorju ob Savi petletno hčerko železniškega čuvaja Mernika. Otrok je obležal mrtev.

(Novo gasilno društvo) snujejo v Moravčah.

(Za sinove vinogradnikov.) Na deželni vinarski šoli na Grmu se vrši 16. in 17. t. m. praktični pouk o cepljenju trt ter o načinu uspešnega boja proti peronospori in oidiju. Pouka se lahko udeleže odrasli mladeniči vinorodnih krajev.

(V pokoj) je stopil č. g. J. Štiber, župnik v Žitarivasi na Koroškem.

(Mlekarno) so ustanovili v Podkloštru na Koroškem. Delovati bo začela koncem t. m.

(Ropar.) Dne 6. t. m. je nesla takozvana „potovka“ iz Berovelj v Podlublje pošto in 12 000 kron. V gozdu jo je napadel našemljen ropar ter ji iztrgal denar.

(Pohotni umor.) V Malborgetu na Koroškem je posilil neki topničarski vojak 62letno babico Ter. Sobota, jo na to umoril in grozno razmesaril.

(Samomor.) V Celovcu se je ustrelil dne 5. t. m. korporal 17. pešpolka Viktor Hauptmann.

(Umrl je) v Celovcu mestni župnik č. g. Leopold Unterkreuter.

(Deputacija goriškega deželnega zbora) je bila včeraj pri cesarju, da ga naprosi, naj obišče Gorico ob letošnji štiristoletnici, odkar je Goriška pod habsburško vladjo. V deputaciji sta bila tudi slovenska poslanca profesor Berbuč in dr. Gregorčič.

(Toča v Gorici.) Čez Gorico in okolico je prihrula dne 8. t. m. strašanska nevihta s točo in nalivi ter napravila zelo veliko škodo.

(Istrski laški župani) se sklicujejo v kratkem na zaupen shod, da protestujejo zoper dvo in trojezičnost uradnih napisov, pečatov, stampilj itd. Za Lahe niso takšne stvari malenkost.

(Kako se postopa s Slovani v Istri) V občini Višnjanu so l. 1898 zmagali Hrvatje. Novi župan A. Radoš je našel v blagajni le 20 kr., manjkala pa je občinska obligacija v vrednosti 4000 gld, našel se je tudi občinski dolg 1000 gld. Hrvaška večina je sklenila prodati staro občinsko hišo, da se poplača dolg. Lah bi so se proti temu pritožili na deželni odbor, ki je ta sklep razveljavil, češ, da ni bila seja zakonito sklicana, in Lah bi so se odpovedali svojim mandatom, še predno je upravno sodišče razsodilo, da je bila seja v redu. Pri novih volitvah so zmagali zopet Hrvatje, a namestništvo je to volitev razveljavilo in vršila se je tretja volitev. Tudi pri tej so zmagali Hrvatje. Zopet je namestništvo razpustilo novi odbor na nepravilno pritožbo Lahov. Rekurz teče že devet mesecev, a občino vladajo od namestništva nastavljeni Lah.

Narodno-gospodarske novice.

„Viničarjev kašipot.“ Navod, kako vino-
grade na novo zasajati in kako jih obdelovati.
Spisal Ivan Belé, potovalni učitelj na vinorejski
šoli v Mariboru. Tiskal in založil Dragotin Hri-
bar, v Celju l. 1900. Tako je ime knjižici,
63 strani obsegajoči, ki je namenjena, kakor
pove že naslov, v prvi vrsti prirobnemu vinščaku,
ker je namreč pisana tako, da jo mora razumeti
vsakdo, ki zna sploh čitati. Služila bode pa iz-
vrstno vsakemu, ki se peča z vinarstvom; kajti
gosp. pisatelj je umel razvrstiti snov tako srečno,
da mu je častitati; raznim vprašanjem odgo-
varja točno in brez ovinkov, tako, da bi knji-
žico imenoval „Beletov katekizem“. Takih „ka-
tekizmov“ treba nam je več za naše kmetovalce.
Družbo sv. Mohorja čaka prelepa naloga, da jo
reši z izdajanjem praktičnih knjig v korist
našemu kmetijstvu in gospodarstvu v obče.

Gosp. Belé nam je vsem jako dobro znan
strokovnjak. On je edini, ki pozna naše raz-
mere kot potovalni učitelj do jedra. Saj to od-
seva iz njegove knjižice, ki jo je spisal na pod-
lastnih izkušnjah. Če opustimo vsaj desetino
pogreškov in napak, na koje nas opozarja gosp.
pisatelj, napredovali bomo že znatno. Prepo-
trebno je za naše ljudstvo, da se pouči o odgoji
in rezanju trt, ki se vrši skoraj večinoma še
nepravilno, kako ravnati z mladjem poleti, da
spoznava razne škodljivce itd. itd. — in vse to
najdemo v Beletovi knjižici. Posebno hvaležni
mu moramo biti tudi zato, ker nam je oskrbel
primerne podobe, ki služijo kot nazorila izvrstno.
Jako važni so sestavki o gnojenju. Umni kme-
tovalec mora znati dandanes poleg površnega
pisanja, čitanja in računanja pač še mnogo, mnogo.

Delati nam je ne samo z rokami, ampak
tudi z razumom, če hočemo biti umni gospo-
darji. Pritrdil bo mi to vsak nerazumnič, če
prečita Beletovo zanimivo knjižico. Na podrob-
nosti se ne moremo spuščati, temveč samo hval-
ezni moramo biti gg. pisatelju in založniku za
tako „binkoštno darilo“. Knjiga se bode sicer
kot dobro delo sama hvalila in priporočala.
Vinogradarji, kmetovalci in društva, segajte
pridno po nji!

Za drugo izdajo, ki jo bomo gotovo kmalu
doživeli, treba bo skrbeti, da se odpravijo razne
tiskovne in druge — jezikovne napake.

Cena 60 vin., s pošto 10 vinarjev več;
kdor jih vzame 12, dobi eden izvod povrn.

O drugi priliki pa spregovorimo še kaj več
o tej knjigi. A. Žmavc.

Dopisi.

Iz Konjic. V prijateljskih sestankih se
spominjamo premnogokrat rajnega g. c. kr. šol.
nadz. Pavla Leitgeba, ki je bil radi svoje kole-
gijalnosti in družabne veselosti obče priljubljen
ne le v družabniških krogih, ampak v vseh slojih.
Po prigovarjanju mnogih prijateljev rajnega
vabim vse vlec. gg. tovariše in tovarišice okraj.
glavarstva celjskega, da prispevajo vsak po
svoji moči za nagrobni spomenik, ki naj bi se
do 1. novembra t. l. postavil s porazumljenjem
gospe vdove Leitgebove. Nagrobni kamen, po-
stavljen s pomočjo naših prispevkov, bi trajno in
glasno pričal, kako smo rajnega ljubili in spo-
štovali. Gospé vdovi pa tudi olajšamo težko
breme, kajti ima še s primerno malo pokojnino
— rajni je imel še le 22 def. služ. let — skrbeti
za troje otrok. Gg. poverjeniki, ki so se jim iz-
ročile nabiralne pole, naj predlagajo te, ne le
tovarišem in tovarišicam, ampak tudi neuči-
teljem, ki so bili prijatelji rajnega, v podpis
imena in prispevka ter mi jih s prispevki vred
vrnejo do konca mesca julija t. l. Imena s pri-
spevki se bodo objavila. Po dogovoru z gospó
vdovo Leitgebovo in njenim bratom, tovarišem
Pirkmajerjem v Framu, se bo naročil spomenik,
ki bo rajnemu v hvaležen spomin, nam tova-
rišem na čast, gospé vdovi na uteho, potomcem
pa v dokaz, kakó se od učiteljstva čista pristno
prijateljstvo!

V Tepanjah, p. Konjice, dne 6. junija 1900.
Jurko.

Radinci. (Nov jezik), katerega še gotovo
vsi ne poznate, piše uradnik slavnega poštne-
ga in brzojavnega urada v Radincih. Da bodo naši

učenjaki v prostih urah morebiti tudi drugi
Slovenci lahko premišljevali, h kateremu ple-
menu da spada ta jezikoslovni izrodek najmlaj-
šega našega jezikoslovca, hočemo objaviti tukaj
brzojavko, katero je dobila nedavno tukajšnja
kmetijska zadruga. Glasi se takole: „Zadržat
nemovam maini drumobart pozdrav navôvzim,
Mak.“ Da je ta brzojavka morebiti slovenska,
sklepali smo iz besede „pozdrav“, ali še le čez
nekaj dni smo pismenim potom izvedeli od odpo-
šiljatelja brzojavke v Žalcu, da naj bi se glasila
brzojavka takole: „Zadržan, ne morem priti,
drugokrat; pozdrav navôvčim Kač.“ Ne vemo,
jeli naš slavní brzojavni urad iz sovraštva do
slovenskega jezika naredil iz tega tako popol-
noma neumljivo brozgo; to pa vemo, da je naš
poštni uradnik — trd Nemec, kar pa pri naših
popolnoma avstrijskih razmerah tudi v čisto
slovenskem okraju ni nič čudnega — ne zna
nič slovenski; to nam je znano, da temu uče-
njaku smrdi vse, kar je slovensko; a tudi to nam
je znano, da ima ta čudak srčno red slovenske
groše. Mnogokrat je ta gospod že dokazal svojo
popolno nesposobnost za službo v slovenskem
okraju, ali kaj mari to poštnemu ravnateljstvu
v Gradcu, saj je uradnik Nemec, in Nemci imajo
pri nas druge postave. Vlada se nam čudi, ako
kličemo: „Proč od Gradca“; a čemu nam vendar
vsiljuje take uradnike, ki ne znajo besedice slo-
venske, v čisto slovenske kraje, ako nas hoče
za se pridobiti, ako smo ji tako k srcu prirastli?
Kako pridemo mi kmetje, ki moramo svoje urad-
nike sami plačevati, do tega, da še le po dolgem
pisarjenju zvemo smisel kake brzojavke? Kako
pridemo do tega, da pošilja naš poštni urad
naša pisma, katera so razločno naslovljena na
sosedni poldrugo uro oddaljeni poštni urad, naj-
poprej na Hrvatsko, od koder priromajo še le
čez osem dni na zaželjen kraj? Kako pridemo
mi do tega, da še naša prošnja za slovenski
poštni pečat sedaj ni rešena? Že leta 1898 od
poslali so uradi, ki spadajo v poštno okrožje
Radinci in Ivanjci, na slavno trg. ministerstvo
prošnjo za slov. poštni pečat; ker se tej uteme-
meljeni prošnji še ni ugodilo, odposlali smo
meseca marca t. l. isti uradi prošnjo do sloven-
skega državnega poslanca za ta okraj, a tudi
to še dosedaj ni pomagalo, o rešitvi dotične
prošnje ni duha ne sluha. Po drugih krajih ob-
čine nič ne storijo, pri nas prosijo in moledujejo
občinski uradi neprenehoma, a merodajni fak-
torji jih očitno ne podpirajo; in ako bodo imeli
poštni uradi v Radincih in Ivanjcih še v novem
stoletju nemško lice, ako bomo še nadalje
imeli v radinskem poštne uradu samo nemške
uradnike, ne bode to naša krivda, kajti naše
občine storile so svojo dolžnost, ko bi jo le tudi
drugi storili!

Politični pregled.

(Državni zbor zaključen.) Le par sej je
bilo po binkoštnih počitnicah, ki pa so se izpol-
nile s samimi interpelacijami, ne da bi se bilo
prišlo na dnevni red. Dne 8. t. m. so še le za-
čeli Čehi s skrajno obstrukcijo, z razbijanjem in
piskanjem. Takoj se je odpeljal ministerski pred-
sednik k cesarju, a ob pol 1. uri ponoči je že pri-
nesel sklep: državni zbor zaključen. Kaj bo sle-
dilo temu, si lahko mislimo; prej ali slej razpu-
stitev parlamenta. Kakšna razlika med nemško
in češko obstrukcijo! In vendar se je trpelo
nemško divjanje cele mesece.

(Umrl je) na Dunaju dvorni svetnik pri
kasacijskem dvoru Karol vitez Adamek.

(500letnica poljskega vseučilišča) so pro-
slavljali te dni v Krakovu. Slavnost je bila
velikanska. Tudi ljubljanski župan g. Hribar je
pri tej priliki čestital krakovskemu županu.

(Razpuščen nemško-nacionalen občinski
zastop.) Vlada je razpustila občinski zastop v
Žalcu na Češkem ter poverila vodstvo svojemu
komisarju.

(Nemci na Hrvaškem.) Skoraj neverjetno
je, koliko nemškega elementa se nabaja še na
Hrvaškem. Kmetijskih posestij je na Hrvaškem
poleg 374.688 hrvaških tudi 15.484 nemških in
7993 mažarskih. Švabske naselbine so ponajveč
po nekdanjih graničarskih pokrajinah, kjer so
se častniki in podčastniki ponemčili, ob enem
pa z oženitvami pokmetili. Hrvati se bodo tedaj

še imeli dolgo bojevati proti švabskemu vplivu
v gospodarskih vprašanjih.

(Predlog za nemško mornarico), kakršno
hoče imeti cesar Viljem II., je zbornica sprejela
s 153 glasovi proti 79 glasom. Vendar je morala
komisija poprej črtati 390 milijonov. Vsekakor
pa je še dovoljena vsota neznansko breme za
davkoplačevalce.

(Socijalni demokratje v Italiji) so dobili
pri zadnjih volitvah zopet 13 mandator, tako,
da imajo sedaj 28 glasov v zbornici. Zaedno z
ostalimi radikali bodo začeli tudi socijalni de-
mokratje pri otvoritvi zbornice dne 16. t. m. z
najostrejšo obstrukcijo. Vlada se jim bo posta-
vila nasproti z novim poslovníkom, proti kate-
remu se baš te nezadovoljne stranke borijo.

(Ustaja na Kitajskem), kjer so se vzdig-
nili takozvani „bokserji“ proti vsemu, kar je
tujega in krščanskega, se vedno bujše širi. Vlada
ne opravi ničesar proti tej krvavi gonji, ker je
domače vojaštvo na strani ustašev. Zato pa so
prevzele evropske velesile, ki imajo svoje ladje
v kitajskih pristaniščih, nalogo pomirjenja. Rusija
je poslala v Peking že 2000 kozakov ima pa še
v Port Arthurju na razpolago 14.000 mož. An-
gleška je vsled tega zelo ljubosumna na Rusijo.

(Vojna v Afriki.) Padla je najvažnejša
burska postojanka v angleške roke. Binkoštni
ponedeljek popoldne je prodril general Roberts
do Pretorije ter po kratkem krčevitem boju z
Buri korakal s svojimi četami v Preforijo. S tem
je usoda Burov skoraj zapečaten. Vojna je za-
radi tega skončana, a mir še ni sklenjen. Pred-
sednik Krüger se baje nahaja z 12.000 mož med
Middelburgom in Lydenburgom. Kaj namerava,
še ni jasno; nekateri trdijo, da se izseli z njimi
v Evropo. Angleži se najbrže niti ne bodo poga-
jali, temveč kratkomalo proglasili obe republiki
za angleško posest. Drugi zopet poročajo, da se
bo prava vojna šele pričela, ker se hoče Krüger
vojevati do skrajnih mej. Razširila se bo vojna
po Transvaalu.

Razne stvari.

(Umrl je) v Zagrebu hrvaški pesnik in pi-
satelj g. Slavoljub Magdč, star še le 26 let.

(Velika hrvaška slavnost v Sarajevu) ob
priliki blagoslovljenja zastave pevskega društva
„Trebeviča“ je bila prva jugoslovanska slavnost
v Bosni. Peto je nad 1000 pevcev in pevk, a
slavnosti je prisostvovalo nad 10.000 Hrvatov
in Slovencev iz vseh južnih dežel.

(Južna železnica o Binkoštih.) Toliko oseb
nega prometa že dolgo ni bilo, kakor v letošnjih
binkoštnih praznikih. Samo na dunajski lokalni
progi se je vozilo v soboto 42.744 oseb, v ne-
deljo 129.171 in v ponedeljek 124.953 oseb,
skupaj 296.868 oseb. Sedaj pa računajmo za
osebo povprečno 1 krono voznine!

(O povzdigi mlekarstva in sirarstva) se
je posvetoval nedavno na Dunaju kmetijski svet
pod predsedstvom poljedelskega ministra. Poka-
zalo se je, da je ta stroka pri nas zelo zane-
marjena, dasi imamo razmeroma veliko živine
in krme. Lahko bi imeli bogati izvoz mlekar-
skih izdelkov, namesto tega pa se še celo k nam
privaža vsako leto mnogo tujega sira. Samo v
letu 1898 se je k nam privvažalo 31.017 kvin-
talov sira. Ako bo država podpirala taka pod-
jetja, ustanovilo se bo tudi v slovenskih deželah
več novih mlekaric in sirarnic.

(Jubilej krakovskega vseučilišča.) Dne 6.
t. m. slavila je alma mater Jagielonica v Kra-
kovu petstoletnico svojega obstoja. Pravzaprav
se je ustanovilo vseučilišče že prej, namreč leta
1364. Toda po smrti njegovega ustanovitelja
kralja Kazimira Velikega, je jelo vsled političnih
homatij hirati, dokler se ni po Vladislavu Jagie-
lonskemu leta 1400 prenovilo. Ustanovitev in
cvet vseučilišča spada v dobo humanizma, dočim
je za reformacije propadlo in se stoprva po letu
1848 zopet oživilo. Od leta 1870 poučuje se na
krakovskem vseučilišču v poljskem jeziku. Izmed
slavnih mož, ki so študirali na krakovskem vse-
učilišču, omeniti je znanega astronoma Koper-
nika, največjega poljskega zgodovinarja Długosza,
pesnika Kochanowskega in kralja Jana Sobie-
skija. Ob priliki petstoletnega jubileja imenovali
je vseučilišče mnogo učenjakov in pisateljev
častnimi doktorji, med drugimi slavista Vatro-
slava Jagića in slovečega poljskega romanopisca
Sienkiewicza.

(Velike sleparije v Budapešti.) Mažarski
listi razkrivajo veliko domačo sleparijo, katero
imenujejo mažarsko „Panamo“. Budapeštanska
mestna uprava je sklenila pripravi malim obri-
nikom krojaštva s tem, da naroči le pri njih
vso obleko za svoje uslužbence. Predsedniku
obrtne zadruge se je poverila izdelava, on pa

Narodno-gospodarske novice.

„Viničarjev kašipot.“ Navod, kako vino-grade na novo zasajati in kako jih obdelovati. Spisal Ivan Belé, potovalni učitelj na vinorejski šoli v Mariboru. Tiskal in založil Dragotin Hribar. V Celju 1. 1900. Tako je ime knjižici, 63 strani obsegajoči, ki je namenjena, kakor pové že naslov, v prvi vrsti priprostemu viničaku, ker je namreč pisana tako, da jo mora razumeti vsakdo, ki zna sploh čitati. Služila bode pa iz-vrstno vsakemu, ki se peča z vinarstvom; kajti gosp. pisatelj je umel razvrstiti snov tako srečno, da mu je častitati; raznim vprašanjem odgo-varja točno in brez ovinkov, tako, da bi knji-zico imenoval „Beletov katekizem“. Takih „ka-tekizmov“ treba nam je več za naše kmetovalce. Družbo sv. Mohorja čaka prelepa naloga, da jo reši z izdajanjem praktičnih knjig v korist našemu kmetijstvu in gospodarstvu v obče.

Gosp. Belé nam je vsem jako dobro znan strokovnjak. On je edini, ki pozna naše raz-mere kot potovalni učitelj do jedra. Saj to od-seva iz njegove knjižice, ki jo je spisal na pod-lastnih izkušnj. Če opustimo vsaj desetino pogreškov in napak, na koje nas opozarja gosp. pisatelj, napredovali bomo že znatno. Prepo-trebno je za naše ljudstvo, da se pouči o odgoji in rezanju trt, ki se vrši skoraj večinoma še nepravilno, kako ravnati z mladjem poleti, da spoznavs razne škodljivce itd. itd. — in vse to najdemo v Beletovi knjižici. Posebno hvaležni mu moramo biti tudi zato, ker nam je oskrbel primerne podobe, ki služijo kot nazorila izvrstno. Jako važni so sestavki o gnojenju. Umni kme-tovalec mora znati dandanes poleg površnega pisanja, čitanja in računanja pač še mnogo, mnogo.

Delati nam je ne samo z rokami, ampak tudi z razumom, če hočemo biti umni gospo-darji. Pritrdil bo mi to vsak nerazumni, če prečita Beletovo zanimivo knjižico. Na podrob-nosti se ne moremo spuščati, temveč samo hval-ezni moramo biti gg. pisatelju in založniku za tako „binkoštno darilo“. Knjiga se bode sicer kot dobro delo sama hvalila in priporočala. Vinogradarji, kmetovalci in društva, segajte pridno po nji!

Za drugo izdajo, ki jo bomo gotovo kmalu doživeli, treba bo skrbeti, da se odpravijo razne tiskovne in druge — jezikovne napake.

Cena 60 vin., s pošto 10 vinarjev. več; kdor jih vzame 12, dobi eden izvod povrh.

O drugi priliki pa spregovorimo še kaj več o tej knjigi.

A. Žmavc.

Dopisi.

Iz Konjic. V prijateljskih sestankih se spominjamo premnogokrat rajnega g. e. kr. šol. nadz. Pavla Leitgeba, ki je bil radi svoje kole-gijalnosti in družabne veselosti obče priljubljen ne le v družabniških krogih, ampak v vseh slojih. Po prigovarjanju mnogih prijateljev rajnega vabim vse vlec. gg. tovariše in tovarišice okraj. glavarstva celjskega, da prispevajo vsak po svoji moči za nagrobni spomenik, ki naj bi se do 1. novembra t. l. postavil s porazumljenjem gospe vdove Leitgebove. Nagrobni kamen, po-stavljen s pomočjo naših prijateljev, bi krajno in glasno pričal, kako smo rajnega ljubili in spoštovali. Gospe vdovi pa tudi olajšamo težko breme, kajti ima še s primerno malo pokojnino — rajni je imel še le 22 def. služ. let — skrbeti za troje otrok. Gg. poverjeniki, ki so se jim iz-ročile nabiralne pole, naj predlagajo te, ne le tovarišem in tovarišicam, ampak tudi nenči-teljem, ki so bili prijatelji rajnega, v podpis imena in prispevka ter mi jih s prispevki vred-vrnejo do konca mesca julija t. l. Imena s prispevki se bodo objavila. Po dogovoru z gospo vdovo Leitgebovo in njenim bratom, tovarišem Pirkmajerjem v Framiz, se bo načelji spomenik, ki bo rajnemu v hvaležen spomin, nam tova-rišem na čast, gospe vdovi na olajšo potonjemo pa v dokaz, kakó se od učiteljske čiste prične prijateljstvo!

V Tepanjah, p. Konjice, dne 6. junija 1900.
Jurko.

Radinci. (Nov jezik), katerega še gotovo vsi ne poznate, piše uradnik slavnega poštnega in brzojavnega urada v Radincih. Da bodo naši

učenjaki v prostih urah morebiti tudi drugi Slovenci lahko premišljevali, h kateremu ple-menu da spada ta jezikoslovni izrodek najmlaj-šega našega jezikoslovca, hočemo objaviti tukaj brzojavko, katero je dobila nedavno tukajšnja kmetijska zadruga. Glasi se takole: „Zadruga nemovam maini drumobart pozdrav navořim, Mak.“ Da je ta brzojavka morebiti slovenska, sklepali smo iz besede „pozdrav“, ali še le čez nekaj dni smo pismenim potom izvedeli od odpo-šiljatelja brzojavke v Žalcu, da naj bi se glasila brzojavka takole: „Zadržan, ne morem priti, drugokrat; pozdrav navořim Kač.“ Ne vemo, jeli naš slavní brzojavni urad iz sovraštva do slovenskega jezika naredil iz tega tako popol-noma neumljivo brozgo; to pa vemo, da je naš poštni uradnik — trd Nemec, kar pa pri naših popolnoma avstrijskih razmerah tudi v čisto slovenskem okraju ni nič čudnega — ne zna nič slovenski; to nam je znano, da temu uče-njaku smrdi vse, kar je slovensko; a tudi to nam je znano, da ima ta čudak srčno red slovenske groše. Mnogokrat je ta gospod že dokazal svojo popolno nesposobnost za službo v slovenskem okraju, ali kaj mari to poštnemu ravnateljstvu v Gradcu, saj je uradnik Nemec, in Nemci imajo pri nas druge postave. Vlada se nam čudi, ako kličemo: „Proč od Gradca“; a čemu nam vendar vsiljuje take uradnike, ki ne znajo besedice slo-vensko, v čisto slovenske kraje, ako nas hoče za se pridobiti, ako smo ji tako k srcu pristrasti? Kako pridemo mi kmetje, ki moramo svoje urad-nike sami plačevati, do tega, da še le po dolgem pisarjenju zvemo smisel kake brzojavke? Kako pridemo do tega, da pošilja naš poštni urad naša pisma, katera so razločno naslovljena na sosedni poldrugo uro oddaljeni poštni urad, naj-poprej na Hrvaško, od koder priromajo še le čez osem dni na zaželjen kraj? Kako pridemo mi do tega, da še naša prošnja za slovenski poštni pečat sedaj ni rešena? Že leta 1898 od poslali so uradi, ki spadajo v poštno okrožje Radinci in Ivanjci, na slavno trg. ministerstvo prošnjo za slov. poštni pečat; ker se tej uteme-meljeni prošnji še ni ugodilo, odposlali smo meseca marca t. l. isti uradi prošnjo do sloven-skega državnega poslanca za ta okraj, a tudi to še dosedaj ni pomagalo, o rešitvi dotične prošnje ni duha ne sluha. Po drugih krajih ob-čine nič ne storijo, pri nas prosijo in moledujejo občinski uradi neprenehoma, a merodajni fak-torji jih očitno ne podpirajo; in ako bodo imeli poštni uradi v Radincih in Ivanjcih še v novem stoletju nemško lice, ako bomo še nadalje imeli v radinskem poštnem uradu samo nemške uradnike, ne bode to naša krivda, kajti naše občine storile so svojo dolžnost, ko bi jo le tudi drugi storili!

Politični pregled.

(Državni zbor zaključen.) Le par sej je bilo po binkoštnih počitnicah, ki pa so se izpol-nile s samimi interpelacijami, ne da bi se bilo prišlo na dnevni red. Dne 8. t. m. so še le za-čeli Čehi s skrajno obstrukcijo, z razbijanjem in piskanjem. Takoj se je odpeljal ministerski pred-sednik k cesarju, a ob pol. 1. uri ponoči je že pri-nesel sklep: državni zbor zaključen. Kaj bo sle-dilo temu, si lahko mislimo; prej ali slej razpu-stitev parlamenta. Kakšna razlika med nemško in češko obstrukcijo! In vendar se je trpelo nemško divjanje cele mesece.

(Umrl je) na Dunaju dvorni svetnik pri kasacijskem dvoru Karol vitez Adamek.

(500letnica poljskega vseučilišča) so pro-slavljali te dni v Krakovem. Slavnost je bila velikaanska. Tudi ljubljanski župan g. Hribar je pri tej priliki čestital krakovskemu županu.

(Razpuščen nemško-nacionalen občinski zastop.) Vlada je razpustila občinski zastop v Žalcu na Češkem ter poverila vodstvo svojemu komisarju.

(Nemci na Hrvaškem.) Skoraj neverjetno je, koliko nemškega elementa se nabaja še na Hrvaškem. Kmetijskih posestij je na Hrvaškem poleg 374.688 hrvaških tudi 15.484 nemških in 7983 mažarskih. Švabske naselbine so ponajveč po nekdanjih graničarskih pokrajinah, kjer so se častniki in podčastniki ponemčili, ob enem pa z oženitvami pokmetili. Hrvati se bodo tedaj

še imeli dolgo bojevati proti švabskemu vplivu v gospodarskih vprašanjih.

(Predlog za nemško mornarico), kakršno hoče imeti cesar Viljem II., je zbornica sprejela s 153 glasovi proti 79 glasom. Vendar je morala komisija poprej črtati 390 milijonov. Vsekakor pa je še dovoljena vsota neznansko breme za davkoplačevalce.

(Socijalni demokratje v Italiji) so dobili pri zadnjih volitvah zopet 13 mandatov, tako, da imajo sedaj 28 glasov v zbornici. Zaedno z ostalimi radikali bodo začeli tudi socijalni de-mokratje pri odprtvi zbornice dne 16. t. m. z najostrejšo obstrukcijo. Vlada se jim bo posta-vila nasproti z novim poslovníkom, proti kate-remu se baš te nezadovoljne stranke borijo.

(Ustaja na Kitajskem), kjer so se vzdig-nili takozvani „bokserji“ proti vsemu, kar je tujega in krščanskega, se vedno hujše širi. Vlada ne opravi ničesar proti tej krvavi gonji, ker je domače vojaštvo na strani ustašev. Zato pa so prevzele evropske velesile, ki imajo svoje ladje v kitajskih pristaniščih, nalogo pomirjenja. Rusija je poslala v Peking že 2000 kozakov ima pa še v Port Arthurju na razpolago 14.000 mož. An-gleška je vsled tega zelo ljubosumna na Rusijo.

(Vojna v Afriki.) Padla je najvažnejša burska postojanka v angleške roke. Binkoštni ponedeljek popoldne je prodrli general Roberts do Pretorije ter po kratkem krčevitem boju z Buri korakal s svojimi četami v Pretorijo. S tem je usoda Buróv skoraj zapečatená. Vojna je za-radi tega skončana, a mir še ni sklenjen. Pred-sednik Krüger se baje nahaja z 12.000 mož med Middelburgom in Lydenburgom. Kaj namerava, še ni jasno; nekateri trdijo, da se izseli z njimi v Evropo. Angleži se najbrže niti ne bodo pogajali, temveč kratkomalo proglasili obe republiki za angleško posest. Drugi zopet poročajo, da se bo prava vojna šele pričela, ker se hoče Krüger vojevati do skrajnih mej. Razširila se bo vojna po Transvaalu.

Razne stvari.

(Umrl je) v Zagrebu hrvaški pesnik in pi-satelj g. Slavoljub Magdč, star še le 26 let.

(Velika hrvaška slavnost v Sarajevu) ob priliki blagoslovljenja zastave pevskega društva „Trebeviča“ je bila prva jugoslovanska slavnost v Bosni. Peto je nad 1000 pevcev in pevk, a slavnosti je prisostvovalo nad 10.000 Hrvatov in Slovencev iz vseh južnih dežel.

(Južna železnica o Binkošti.) Toliko oseb nega prometa že dolgo ni bilo, kakor v letošnjih binkoštnih praznikih. Samo na dunajski lokalni progi se je vozilo v soboto 42.744 oseb, v ne-deljo 129.171 in v ponedeljek 124.953 oseb, skupaj 296.868 oseb. Sedaj pa računamo za osebno povprečno 1 krono voznine!

(O povzdigi mlekarstva in sira) se je posvetoval nedavno na Dunaju kmetijski svet pod predsedstvom poljedelskega ministra. Poka-zalo se je, da je ta stroka pri nas zelo zane-marjena, dasi imamo razmeroma veliko živine in krme. Lahko bi imeli bogati izvoz mlekarskih izdelkov, namesto tega pa se še celo k nam privaža vsako leto mnogo tujega sira. Samo v letu 1898 se je k nam privažalo 31.017 kvintalov sira. Ako bo država podpirala taka pod-jetja, ustanovilo se bo tudi v slovenskih deželah več novih mlekarnic in sirarnic.

(Jubilej krakovskega vseučilišča.) Dne 6. t. m. slavila je alma mater Jagielonica v Kra-kovem petstoletnico svojega obstoja. Pravzaprav se je ustanovilo vseučilišče že prej, namreč leta 1364. Toda po smrti njegovega ustanovitelja kralja Kazimira Velikega, je bilo vsled političnih homatij hirati, dokler se ni po Vladislavu Jaglonskem leta 1400 prenovilo. Ustanovitev in cvet vseučilišča spada v dobo humanizma, dočim je za reformacije propadlo in se stoprav po letu 1848 zopet živilo. Od leta 1870 poučuje se na krakovskem vseučilišču v poljskem jeziku. Izmed slavnih mož, ki so študirali na krakovskem vseučilišču, omeniti je znanega astronoma Koper-nika, največjega poljskega zgodovinarja Długosza, pesnika Kochanowskega in kralja Jana Sobie-skija. Ob priliki petstoletnega jubileja imenovalo je vseučilišče mnogo učencev in pisateljev častnimi doktormi, med drugimi slavista Vatro-slava Jagda in slovečega poljskega romanopisca Sienkiewiczja.

(Velike aleparije v Budapešti.) Mažarski listi razkrijajo veliko domačo aleparijo, katero imenujejo mažarsko „Panama“. Budapeštanska mestna uprava je sklenila pripomoči ačaim obri-skom krojaštva s tem, da naroči le pri njih vsa obleka za svoje uslužbenca. Predsedniku obrtne zadruge se je poverila ta naloga, on pa

je na tistem sklenil židovsko barantijo le z dvema založnikoma.

(Justični umor.) Pred par leti so obesili v Mörfeldu pri Frankobrodu čevljarja Kuhmichelna, ker je bil obdolžen in obsojen na smrt radi umora nekega posestnika. Te dni pa se je usmrtil neki gozdarski pristav ter zapustil pismo, da je on umoril dotičnega posestnika.

Prošnja.

Dne 3. junija t. l. zanetila je hudobna roka ogenj, da je zgorela krčmarja na Grajeni „Gregorec“, pri katerem bi se imela drugi dan vršiti Slomšekova slavnost, hiša, gospodarsko poslopje, krave, svinje, konji i. t. d. Podpisana prosita za pogorela milodarov v denarju, kateri se naj pošiljajo g. o. Alfonzu Svet, gvardijanu minoritov v Ptuj. Vsak dar se bode v tem listu izkazal.

Na Ptuj, dne 7. junija 1900.

O. Alf. Svet.

Dr. Fr. Jurtela.
pos. in odvetnik.

Loterijske številke.

Gradec 9. junija 1900: 80, 51, 3, 53, 41.
Dunaj „ „ 51, 39, 59, 53, 70

(239) 1

Vabilo

na

6. občni zbor

„Okrajne posojilnice v Radečah“

registrovane zadrage z neomejeno zavezo
kateri bode

v nedeljo, dne 24. junija ob 3. uri popoldne
v dvorani „Narodnega doma“ v Radečah

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo računskih pregledovalcev.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev računskih pregledovalcev.
5. Slučajnosti.

Opomba. Ako bi slučajno ne bil sklepčen, bode drugi 1 uro pozneje sklepčen neglede na število udov.

Proda se nov harmonij

po primeroma zelo nizki ceni. Lastnik odpotuje ter se sploh ne bavi več z godbo. Vprašanja naj se blagovolijo posiljati: Enolog, Zalec, poste restante.

(244)

Naprodaj

so 4 krave in 2 junca. Kdor želi dobro in vredno kupiti naj se oglasi pri Alojziju Kupec-u Sv. Lovrenc pri Št. Pavlu v Sav. dolini.

Garantirano nestrupeno

BARVO

za ročno in priprosto barvanje volne, svile, bombaža in platna ter obledene obleke itd., itd., prodaja in razpošilja

Josip Matič v Celju.

Travniki v najem.

Janez Žimnjak v Celju razglasa, da daje v najem ta teden od dne 16. maja naprej po nizki ceni, vse svoje travnike.

Dalje ima prostorna skladišča (magacine), kleti in zemljišča, katera prodaja ali da v najem. Kdor želi kaj kupiti ali vzeti v najem, obrne naj se naravnost nanj.

Na dan sv. Rešnjega Telesa t. l. 14. t. m. ob 2. uri popoldne licitacija, pri neugodnem vremenu pa prihodnji lepi dopoldan ob 9. uri.

(233) 1

Ženitna ponuda.

Odeček v najboljši dobi, posestnik velike nove hiše v rdnem glavnih mest, in posestnik zemljišč, želi se ženiti z gospodično od 25—30 let, ali mlado edovo brez otrok s 40—60 tisoč kron dote.

Slučajne ponudbe naj se pošiljajo upravnemu uradu tega lista.

(242) 3—1

Praktični, distriktni in zobozdravnik

dr. Anton Schwab

se vrne od orožnih vaj 11. junija, ter ordinuje kakor poprej (141) 1

na Vranskem.

(245) 2—1

HIŠA

št. 14 in posestvo v Brežicah se bode dne 23. junija 1900 ob 11. uri predpoldan na dražbi prodalo. Hiša je v sredi mesta in je pripravna za vsako trgovino ali gostilno. Hiša obstoji iz 3 sob, 1 kuhinje, 3 kleti in 1 shrambe; poleg je lepo dolgo dvorišče, 3 svinjaki in eden veliki živinski hlev z vrtom. Polje obstoji iz treh velikih njiv, lepega pašnika in z velikim travnikom.

Cenjeno je vse na 7600 kron.

Strugar za železo

(Eisen-Dreher).

Predilnica in tkalnica na Slovenskem potrebuje za svojo delavnico izurjenega strugarja za železo (Dreher), kateri razume nekoliko ključarstva in male poprave lahko sam izgotovi. Oženjeni imajo prednost. Ponudbe na upravnistvo „Domovine“ v Celju.

(232) 3—3

Prostovoljna prodaja.

Hiša s posestvom v trgu Šoštanju, ki obsega 4 sobe, hleve in klet; eden in pol orala vrta, njive in travnika. Lega tik železnice, sodišča in petrazredne šole. Pripravna je za umirovljene.

Pojasnila daje iz prijaznosti gosp. Planinšek v Šoštanju.

(230) 3—3

Vožne karte in tovorni listi v

AMERIKO.

Kralj belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo. Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje Red Star Linie. Dunaj IV. Wienergürtel 20 ali pa. Julij Popper, Bahnstr. 8, Innsbruck.

Odločen delovodja (Steiger)

(238) 3—2

dobi trajno službo v kamenolomu za tvornico cementa v Zidanem mostu ob Savi. Oženjeni prosilci, absolvirani rudarski učenci imajo prednost. Znanje slovenščine se želi.

COMPAGNIE GÉNÉRALE

TRANSATLANTIQUE

proga francoska z brzimi poštami parobrodi via Inomost-Basel-Paris-Havre-New-York. — Vožna cena v III. razredu iz Basela v New-York 84 gld. (štiriinosemdeset goldinarjev) s prosto hrano in stanovanjem od Basela. Vsak četrtek se mora javiti v Baselu v Švici, vsako soboto pa se odpotuje v jutro preko Havre v Ameriko.

Ta črta je najbolj pripravna za Slovence, (Kranjce, Štajerce, Hrvate); na parnikih najboljša hrana in postrežba; potniki III. razreda dobé 2 krat na dan vino prosto.

Rommel & Comp. Basel, (Švica). V Ameriki smo v zvezi z listom „Glas Naroda“ (Franc Sakser) 109 Greenwich-Street New-York. (198) 10-5

80% jesihov cvet!

Ako hočete dober jesih sami narediti, pomešajte 1 liter mojega 80% jesihovega cveta s 30—40 litrov studenčne vode, in izvrsten jesih je gotov.

1 liter 80% jesihovega cveta velja 2 K. Izvrstno laško kamisno olje, od katerega imam veliko zalogo, prodajam liter po 40, 48, 60, 64 in 80 krajcarjev.

(213) 6-6 E. BRAČKO

v novi poštni hiši v PTUJU.

Dr. Feri Böhm

vpokojen polkovni zdravnik

vljudno naznanja, da ordinira od 1. junija t. l., kot distriktni zdravnik

v Mozirju.

Sanatorij „Leoninum“ v Ljubljani.

V privatno bolnico „Leoninum“ sprejemajo se vse bolezni, razun bolezni na umu in akutne infekcijske bolezni. V sanatoriju zdravijo p. n. gospodje primariji: Dr. K. Bleiweis vitez Trsteniški, dr. E. Bock, Dr. V. Gregorič, dr. E. Šlajmer, dr. Alfred Valenta pl. Marchthurn, izmed katerih si bolnik po svoji volji izbere zdravnika. Za konzilijarja se pa lahko pokliče tudi vsak drugi zdravnik.

Pojasnila glede sprejema daje ustno ali pismeno podpisano vodstvo sanatorija.

V Ljubljani, 9. junija 1900.

Primarij dr. V. Gregorič.

Reseljeva cesta 5.

(243) 1

je na tihem sklenil židovsko barantijo le z dvema založnikoma.

(Justičen umor.) Pred par leti so obesili v Mörfeldu pri Frankobrodu čevljarja Kuhmcherna, ker je bil obdolžen in obsojen na smrt radi umora nekega posestnika. Te dni pa se je usmrtil neki gozdarski pristav ter zapustil pismo, da je on umoril dotičnega posestnika.

Prošnja.

Dne 3. junija t. l. zanetila je hudobna roka ogenj, da je zgorela krčmarju na Grajeni „Gregorec“, pri katerem bi se imela drugi dan vršiti Slomšekova slavnost, hiša, gospodarsko poslopje, krave, svinje, konji i. t. d. Podpisana prosita za pogorelega milodarov v denarju, kateri se naj pošiljajo g. o. Alfonzu Svet, gvardijanu minoritov v Ptuj. Vsak dar se bode v tem listu izkazal. Na Ptuj, dne 7. junija 1900.

O. Alf. Svet.

Dr. Fr. Jurtela.
pos. in odvetnik.

Loterijske številke.

Gradec 9. junija 1900: 80, 51, 3, 53, 41.
Dunaj: 51, 39, 59, 53, 70

(239) 1

Vabilo

6. občni zbor

„Okrajne posojilnice v Radečah“

registrovane zadruga z neomejeno zavezo kateri bode

v nedeljo, dne 24. junija ob 3. uri popoldne v dvorani „Narodnega doma“ v Radečah

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo računskih pregledovalcev.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev računskih pregledovalcev.
5. Slučajnosti.

Opomba. Ako bi slučajno ne bil sklepčen, bode drugi 1 uro pozneje sklepčen neglede na število udov.

Proda se nov harmonij

po primeroma zelo nizki ceni. Lastnik odpotuje ter se splah ne bavi več z godbo. Vprašanja naj se blagovolijo pošiljati: **Enolog, Žalec, poste restante.**

(244)

Naprodaj

so 4 krave in 2 junca. Kdor želi dobro in vredno kupiti naj se oglasi pri **Alojziju Kupec-u** Sv. Lovrenc pri Št. Pavlu v Sav. dolini.

Garantirano nestrupeno BARVO

za ročno in priprosto barvanje volne, svile, bombaža in platna ter obledene obleke itd., itd., prodaja in raspošilja

Josip Matič v Celju.

Travniki v najem.

Janez Žimnjak v Celju razglasa, da daje v najem ta teden od dne 16. maja naprej po nizki ceni, vse svoje travnike.

Dalje ima prostorna skladišča (magacine), kleti in zemljišča, katera prodaja ali da v najem. Kdor želi kaj kupiti ali vzeti v najem, obrne naj se naravnost nanj.

Na dan sv. Rešnjega Telesa t. l. 14. t. m. ob 2. uri popoldne licitacija, pri ugodnem vremenu pa prihodnji lepi dopoldan ob 9. uri.

(233) 1

Ženitna ponuda.

Osvetnik v najboljši dobi, posestnik velikega posestva v enem glavnih mest, in posestnik zemljišč, želi se ženiti z gospodično od 25—30 let, ali mlado edovo brez otrok s 40—60 tisoč kron dote.

Slučajne ponudbe naj se pošiljajo upravnemu uradu na ta listu tega lista.

(242) 3-1

Praktični, distriktni in zobozdravnik

dr. Anton Schwab

se vrne od orožnih vaj 11. junija, ter ordinuje kakor poprej (141) 1
na Vranskem.

(245) 2-1

HIŠA

št. 14 in posestvo v Brežicah se bode dne 23. junija 1900 ob 11. uri predpoldan na dražbi prodalo. Hiša je v sredi mesta in je pripravna za vsako trgovino ali gostilno. Hiša obstoji iz 3 sob, 1 kuhinje, 3 kleti in 1 shrambe; poleg je lepo dolgo dvorišče, 3 svinjaki in eden veliki živinski hlev z vrtom. Polje obstoji iz treh velikih njiv, lepega pašnika in z velikim travnikom.

Cenjeno je vse na 7600 kron.

Strugar za železo

(Eisen-Dreher).

Predilnica in tkalnica na Slovenskem potrebuje za svojo delavnico izurjenega strugarja za železo (Dreher), kateri razume nekoliko ključarstva in male poprave lahko sam izgotovi. Oženjeni imajo prednost. Ponudbe na upravnstvo „Domovine“ v Celju.

(232) 3-3

Prostovoljna prodaja.

Hiša s posestvom v trgu Šoštanj, ki obsega 4 sobe, hleve in klet; eden in pol orala vrta, njive in travnika. Lega tik železnice, sodišča in petrazredne šole. Pripravna je za umirovljene.

Pojasnila daje iz prijaznosti gosp. **Planinšek** v Šoštanju.

(230) 3-3

Vožne karte in tovorni listi v

AMERIKO.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo. Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje Red Star Linie. Dunaj IV. Wienergürtel 20 ali pa. Julij Popper, Bahnstr. 8, Innsbruck.

Odločen delovodja (Steiger)

(238) 3-2

dobi trajno službo v kamenolomu za tvornico cementa v Zidanem mostu ob Savi. Oženjeni prosilci, absolvirani rudarski učenci imajo prednost. Znanje slovenščine se želi.

COMPAGNIE GÉNÉRALE TRANSATLANTIQUE

proga francoska z brzimi poštними parobrodi via Inomost-Basel-Paris-Havre-New-York. — Vožna cena v III. razredu iz Basela v New-York 84 gld. (štiriinosemdeset goldinarjev) s prosto hrano in stanovanjem od Basela. Vsak četrtek se mora javiti v Baseln v Švici, vsako soboto pa se odpotuje v jutro preko Havre v Ameriko.

Ta črta je najbolj pripravna za Slovence, (Kranjce, Štajerce, Hrvate); na parnikih najboljša hrana in postrežba; potniki III. razreda dobé 2 krat na dan vino prosto.

Rommel & Comp. Basel, (Švica). V Ameriki smo v zvezi z listom „Glas Naroda“ (Franc Sakser) 109 Greenwich-Street New-York. (198) 10-5

80% jesihov cvet!

Ako hočete dober jesih sami narediti, pomešajte 1 liter mojega 80% jesihovega cveta s 30—40 litrov studenčnice vode, in izvrsten jesih je gotov.

1 liter 80% jesihovega cveta velja 2 K.

Izvrstno laško namizno olje, od katerega imam veliko zalogo, prodajam liter po 40, 48, 60, 64 in 80 krajcarjev.

(213) 6-6 **R. BRAČKO**

v novi poštni hiši v PTUJU.

Dr. Feri Böhm

vpokojen polkovni zdravnik

vljudno naznanja, da ordinira od 1. junija t. l., kot distriktni zdravnik

v Mozirju.

Sanatorij „Leoninum“ v Ljubljani.

V privatno bolnico „Leoninum“ sprejemajo se vse bolezni, razun bolezni na umu in akutne infekcijske bolezni. V sanatoriju zdravijo p. n. gospodje primariji: **Dr. K. Bleiweis** vitez Trsteniški, **dr. E. Bock**, **Dr. V. Gregorič**, **dr. E. Šlajmer**, **dr. Alfred Valenta** pl. Marchthurn, izmed katerih si bolnik po svoji volji izbere zdravnika. Za konzilijarja se pa lahko pokliče tudi vsak drugi zdravnik.

Pojasnila gledé sprejema daje ustno ali pismeno podpisano vodstvo sanatorija.

V Ljubljani, 9. junija 1900.

Primarij dr. V. Gregorič.

Reseljeva cesta 5.

(243) 1

DOMOVINA

Izahaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopolni naj se izpolni poštijati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za tiskane se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrate po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrt leta 2 kroni, katere naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Desnica umrla, zasedanje — zaključeno.

Po sedemnajst dnevnem odmoru sešel se je zopet državni zbor, da bi — da bi prisostvoval svečanemu pogrebu bolehave, samo še na videz živeče parlamentarne večine in bržčas podpisal tudi svojo lastno smrt. Politična smrt desnice ne more sicer nikogar iznenaditi, saj je nosila smrtni kal že od svojega rojstva v sebi. Malce nepričakovano pa je došla z različnimi občutki sprejeta vest o njenem razpadu tistemu, ki je do 6. junija in še par ur pozneje upal, da se odstranijo vnani, njen formalni obstoj izpodkopavajoči razlogi.

Vlada, v katere rokah je naposled vse ležalo desnica, parlament, ustava, nedogledni brezobzirni boj ali pa pomirjenje in končno toliko zaželjeni mir med, po nepotrebnem vojskujočimi se narodi, je zamudila zadnjo priliko, lahko miselno vedenje, zaupajoč svojo in usodo države zastareli in smrdeči vadi svojih publih, dvoreznih obljub.

Po odločni, nedvomni izjavi češkega delegata Pacaka napram cesarju, morala je vedeti, da bodejo Čehi obstrukcijo nadaljevali, ker drugače v sedanjih razmerah ne morejo in ne smejo, ako si nočejo pritisniti pečat vladnih in dvornih politikov in natveziti lastnemu najmočnejšemu avstrijskemu narodu novih krivic.

Minister Körber pozna zahteve, proti katerim so Čehi pripravljeni opustiti obstrukcijo. Ako se je sprva izgovarjal, da bi z izpolnitvijo čeških zahtev izzval le nemško obstrukcijo, tedaj se je še dalo njegovo stališče opravičiti. Toda s tem, da ni izpolnil skrajno skróčenih zahtev, kakor preklic Kindingerjevega in Stibralovega ukaza, je pokazal, da stoji popolnoma pod vplivom predrznih nemških nacionalcev. On, ki ob vsaki umestni in neumestni priliki povdarja, da stoji na strani strankami, je s svojo negativno izjavo glede poslednjih zahtev na nedvoumen način dokazal, da hoče z nemško manjšino vladati zoper slovansko večino. To je sedaj dejstvo.

Razkrinkano, kakor je, zahteva boj in zopet le boj, od katerega ni pravim Slovanom odjenjati, naj jim slika Körber še tako strašila na steno. Slabše kot se nam že godi, se nam sploh goditi ne more.

To cincanje Körberjeve vlade med desnico in levico, ali boljše rečeno, neprikrito nagibanje k nemški manjšini, je moralo naravno pogubno vplivati na zverženo desnico, kateri so pripa dale stranke navidezno enakega mišljenja in paralelnega stremljenja, ki so pa — sijajen dokaz klub poljskih žlahčičev in nemških katoliških strankarjev — sodile druga k drugi kakor pest na oko.

Desnica je bila neiskrena zveza. Složna je bila le v nehanju, dočim se je v dejanju pri velikih vprašanjih ločila, ker so vladala v njej nasprotna si načela. Zato ni mogla taka vzajemnost imeti nobenega uspeha, temveč je bila obsojena v letargijo. Kjer ni medsebojne ljubezni in zaupanja, tam ni prijateljstva, složnega, oduševljajočega dela. Ednega kot drugega je v rajni desnici nedostajalo v prav veliki meri. V grehu se je narodila, v grehu je živela in v grehu je morala razpasti. Njeno delo je bil nič in ta nič jej ni dal naprej. Pod njim pa so bila vulkanična tla, ki so morala prodreti na površje. V desnici se je baš v zadnjem času kazalo, da ni edinstvenega mišljenja, da nima skupnega namena, da se torej ne more neustrašeno boriti zoper nasilstveno nemško samogospodstvo. Če ni edinstvenega mišljenja, kako naj bo uspeh? Da je imela tako številna desnica količjak dobre volje in potrebne odločnosti, bila bi neka dosegla. Ona bi bila o pravem času lahko prisilila vlado, da popravi Čehom storjeno krivico. Toda ona ni bila vstvarjena, da stori dobro, ampak da si s svojo neodločnostjo in tajno strankarsko politiko nakopije prokletstvo, ne samo nasprotne jej nemške manjšine, ampak narodov samih, v katerih imenu je deloma vedoma, deloma nevedoma precej pripomogla k sedanjemu sramotnemu položaju.

Naj se Čehom še tolikrat očita sebičnost, pripoznati se jim mora odločnost, katere se je desnica najbolj bala. Nemška katoliška stranka je iskala v desnici le utrditve svojega obstoja, dočim je bila slovanskim zahtevam večinoma nasprotna.

Isti nameni so vodili poljske plemiče, ki pritisejo svoj potaplajoči se čoln vedno na tisto obal, kjer čutijo svoje koristi najbolj varne.

Od nekdanje desnice so si še ostali zvesti, češki klub, klub čeških veleposestnikov in Jugoslovani.

Jugoslovani, zlasti Slovenci, niso mogli Čehov ostaviti. Mari naj capljajo za Poljake, ki so preprečili, da ni vlada predložila okvirnega zakona za celo državo? Naj se li pridružijo nemški levici, potezajoči se za izvrševanje binokostnega programa, ki pomeni smrt Slovencev? Oboje je nemogoče. Ako slovenski poslanci niso mogli v bivši desnici ničesar doseči, česa naj bi se nadejali od pomnožene levice? Tlačanili so vladi, da je postajalo že gnušno; za vse zasluge ne le niso ničesar pozitivnega dosegli, ampak niti preprečiti niso mogli, kar je dala vlada na naše stroške nemškim neustropecem.

Pokličimo si nekatere stvari v spomin: celjska gimnazija, celjska slavnost lani, Wurmser, predsednik celjskega okr. sodišča, imenovanje slov. dež. šol. nadzornika za Slov. Štajar, ministerska razsodba glede uličnih napisov v Ljubljani, sistematično nameščanje uradnikov po Štajarskem in Koroškem slovenščine nezmožnih itd. itd., da o zanemarjanju gospodarskih zadev niti ne govorimo.

Že to so tako tehtni razlogi, da jih morajo slovenski poslanci pri svojem postopanju napram vladi prav resno vpoštevati.

Ko se je vladi in nemški manjšini posrečilo razbiti desnico, menali so si roke, češ, da skujejo skupno z odpadlimi desničarskimi strankami novo veliko parlamentarno večino, katere bo ugonobila češko obstrukcijo in spravila takozvane „državne potrebe“ za sivo pod streho. Sam ministerski predsednik je pomagal kovati te na

LISTEK.

Naše knjige.

Dr. Fran Vidic.

Ni še posebno dolgo, kar se je nekdo norčeval in nas smešil, da prinese vso slovensko literaturo zvezano v žepni robec v deželno zbornico. In še vedno nam očitajo, da nimamo nika kega slovstva, da niti jezika. Kedar zinejo taki modrijani okoli nemško nacionalnih listov ali „Deutsche Wacht“ o slovenskem jeziku, vselej se izlije tek gnojnice na naš blagolasi jezik, katerega bi radi pravzaprav povsem utajili. In ti duševni revčki fantazirajo, da je kak rodoljuben župnik slovenski književni jezik „iznašel“ ali da ga je umetno „stoval“ iz drugih slovan skih jezikov in ednake bedarije. Taki ljudje pač ne pomislijo, kako so prišli Nemci do knji ževnega jezika!

Mnogokrat sem že moral v zagovoru pobijati gorostasne nazore, da naša kmetijsko ljudstvo

ne razume književnega jezika, in vselej je bilo to lahko delo. Najlepši dokaz za neresničnost in norost takih dokazov je naša „Družba sv. Mohorja“. Ta družba je imela v letu 1899, skupaj 78.108 udov in je razdelila med nje vsega skupaj 468.618 knjig! To je impozantno število, pred katerim bi se naj spoštljivo odkrili duševni pritlikavci, ki kvasijo take oslarije o našem jeziku in natvezajo svojim lahkovernim bralcem debele laži. Vse te knjige so pisane v lepem književnem jeziku, v tistem jeziku, v katerem pišejo vsi naši pisatelji in časnikarji, in ogromna večina vseh teh knjig roma ravno med kmetaki narod, med priproste ljudi, med skrajne hribovce, ki vai dobro razumejo vse, kar je v knjigah in jih marljivo prebirajo o dolgih zimskih večerih.

Vsakemu na pol normalnemu človeku bi moral ta dokaz zadostovati, da bi nikdar več ne dvomil o resnici slovenskega književnega jezika, a naši na pol zbezneli Wolfvoči so gluhi in slepi za vse pametne dokaze, in njih trde butice so nedostopne vsakemu drugemu prepri

čanju. In še vedno prorokujejo o našem jeziku in slovstvu ljudje, ki so sicer nekdanj doma govorili ta jezik, a so se mu potem izneverili, ga zatajili in nimajo niti pojma, kako lepo in veselo raste in se razvija slovenska literatura.

Kako redko smo nekdanj dobili samostojno knjigo, obsežajočo povesti ali pesmi; vse je bilo omejeno na izdaje Mohorjeve družbe, „Slovenske Matice“ ali naših mesečnikov. Sedaj pa se vrsti knjiga za knjigo; za Božič, za Veliko noč nam polagajo naši knjigargji kar cele kope knjig na našo mizo. To je vesel pojav v kulturnem razvoju slovenskega naroda! In o nekaterih teh knjig hočem spregovoriti ter opozoriti čitatele na nje, ne oziraje se na knjige „Matice Slovenske“, katerih je prišlo letos 1884 med svet in na Mohorjeve knjige.

Na prvo mesto postavljam pesnika, ki mi je najbolj pri srcu, to je Otón Zupančič. Mlad je še, precej velik in droben, na vseučilišču študira modroslovje. Večkrat ga srečam, ko vihra, kljub vedno nekoliko po strani, po cesti; izpod

klepe. Dočim so novi zavezniki ugibali in sklepali, pripravljali se je na zbornišni dvorani preobrat, ki je mahoma prekrizal vse račune.

Še opoldne je dejal Körber, da se mora vstrajati in Čehe s celonočnimi sejami utruditi, ugnati.

Če bi so nakano pravočasno zvedeli. Odgovor na njo je bila silovita obstrukcija. V začetku se z interpelacijami delajoč, pričeli so na to z vsakovrstnim orodjem in knjigami ropotati, žvižgati, slovanske pesmi popevati in na različna godala svirati in bobnati. To je trajalo noter do dvanajste ure ponoči, ko vstopi ministerski predsednik vrnivši se iz Schönbruna, kjer je cesarju zbudivšemu se o dogodkih poročal, ter naznani ob splošni tišini cesarjevo odločbo, s katero se šestnajsto zasedanje zaključuje.

Ministerski izjavi o poldne in o polnoči presenetili sta vse poslance. Pred par urami še odločen nadaljevati boj zoper obstrukcijo, vrgel je nenadoma puško v koruzo in se zatekel liki njegov prednik, nezmožen za vladanje k § 14. Menil je, da užene on Čehe, a dogodki v zadnji seji so mu dokazali, da so Čehi močnejši od njega.

Nov dokaz, da je v Avstriji ni vlade, ki bi mogla dolgo zoper Slovane vladati. Slovanov je nad 15 milijonov, Nemcev niti pol toliko. Vkljub temu so poslednji do sedaj vladali, in vkljub temu hočejo biti še v bodoče absolutni gospodari v Avstriji.

Da je to nemogoče, dokazali so dogodki ravnokar zaključenega zasedanja. In še boljši dokaz dobi vlada, ako razpusti sedanji državni zbor, kakor namerava, in ako pride do novih volitev, kar se utegne vsak trenutek zgoditi. Slovenci pa se na bodoče državnozbornske volitve že zdaj pripravljamo, kajti vsaka ura zamujena, nikoli več pridobljena.

Pro domo.

Gospod urednik! Vem, da boste o ustanovnem zborovanju „Zveze slovenskih in istrasko-hrvatskih županov“ sami poročali. Vkljub temu pa želim i jaz svojo reči v trdni nadeji, da mojim mislim in željam izmed sto oporeka morda samo eden. Pravzaprav je stvar tako jasna, je imenovano društvo tako potrebno in je tolikega pomena, da je vsaka beseda o tem skoro odveč.

Le dejstvo, da je neki ljubljanski list, ne rečem po gorjansko, ampak povsem nepričakovano in brez povoda napadel novo društvo, ki ni specifično ljubljansko, kranjsko, ampak je po svoji organizaciji in po smotru, ki ga ima pred očmi, vseslovensko v besede pravem pomenu, sili od strani, ki ni in noče biti v nobeni zvezi s kranjskim strankarstvom, k odločnemu v tej stvari prvemu in zadnjemu odgovoru.

Da se je list zadiral v društvo, kateremu nasprotuje iz popolnoma ničevnih razlogov, pokazal je na nedvoumen način, komu in kje ne smemo izvenkranjski Slovenci slediti. Nam, katerim je naklonila usoda v mnogih ozirih drugačen, žalostnejši položaj, nego našim bratom v sredi naše ožje domovine, je pač na tem, da se le teh vedno in povsod oklepamo, kadar in v čemer nam morejo pomagati. Da smo imeli do- slej redkokedaj priliko, pokazati, kam težimo, je

klobuka mu gledajo svitli razmršeni lasje, globoke plave oči pa zro bistro med svet. Kdor ga vidi prvič, ne bi verjel, da nam je ta golobradi mladenič podaril že dve knjižici dragocenih biserov. Lani smo dobili „Čašo opojnosti“, letos pa „Pisanice“, pesmi za mladino. Zupančiča mora biti vsakdo vesel, kakor Stritar nek- daj Gregorčiča. Zupančič je pravi pesnik po mi- losti Božji, modern in h kratu vseskozi naroden. Marsikdo menda čitajoč njegove pesmi navdu- šeno vzklikne: to je poezija! Zupančičeve pesmi so priproste, nežne, kakor pomladni cvetovi; v njih veje otroška naivnost, šegava ironija in po- redna veselost. Kako lepo je izražena mlade- niška prevzetnost in razposajenost v verzih:

„Ej, kako lepo je biti mlad,
pa se peljati k maši s teto,
pa imeti v arcu polno nad
in grehov vse polno, a kesanja nič!
Skoki zlato jutro žvižga bič.“

In Zupančičev jezik! Nobena beseda odveč vse na pravem mestu, kakor da bi se drugače ne smelo povedati; brez patoza brblja mu te-

sicer znana in žalostna resnica, na kateri se ne da danes nič več spreminjati. Zato pa je umevno, ako se izvenkranjski Slovenci z vso svojo „ide- alno“ navdušenostjo ogrejemo za vsako stvar, ki izbaja od te ali one strani, ako je koristna vsemu slovenstvu, in ako ne goji sebičnih na- menov.

Gospoda, ki skušate prizadeti činitelje be- gati, pomislite, da ne preprečite samo večjega, pomenljivejšega koraka, ampak da uničite nepo- sredno še to trohico, ki smo si jo po težkih, dolgoletnih bojih sami pridobili. Se li nočete spo- minjati, koliko truda je stalo, predno smo samo na Štajarskem dobili slovenske občinske zastope? Ali vam ni znano, koliko korakov je bilo treba storiti, predno se je ojunčila ogromna večina slovenskih županov, da uraduje samoslovensko? Ali vam naj ponavljamo, kako težko je bilo do- sedaj spraviti krajevne zadeve posameznih slo- venskih občinskih zastopov v potrebni sklad z vseslovenskimi gospodarskimi, kulturnimi in po- litičnimi potrebami in zahtevami? Hočete li še nadalje gledati, kako bode vsak bodoči korak samo vsled razcepljenosti udarec v vodo?

Ne, ne in stokrat ne! Neprijatelj „Zveze“ apeluje na katoliške obmejne Slovence, naj ne pristopijo k društvu. Zakaj? Zakaj povdarja be- sedo katoliške? Ali nismo vsi katoličani? Ne imenuj po nepotrebnem imena Božjega; ne delaj pa razlike med katoličani, kajti našo versko vrednost ima presojati samo Bog in nihče drugi. In naj se vera ne zlorablja v namene, ki nimajo z njo prav ničesar opraviti. Nam je vera sveta in zato je ne maramo oskrunjevati in je zlorab- ljati v bojih, ki se nam dan na dan vsiljujejo na političnem, narodnem in gospodarskem polju.

„Zveza“ je nepristransko društvo. Ona ne stoji ne na liberalnem, ne na klerikalnem sta- lišču. Danes je njen predsednik ljubljanski župan, ki pripada napredni stranki; jutri je lahko njen predsednik nasprotne stranke. Slovenci pa bomo stali ob društvu, dokler se ne izneveri svojemu namenu. Delali bomo na to, da pristopijo če ne vsi slovenski župani, pa vsaj velika večina k temu preimennemu društvu, kajti to zahteva naša narodna dolžnost, naša čast, ki ne smeta poznati v boju za vzvišene, vseslovenske potrebe nobenega strankarstva. Obmejni Slovenci smo trpeli dovolj, zdaj delamo za boljšo bodočnost in si želimo lepše prihodnosti. Tistim pa, ki nam mečejo polena pod noge, kličemo resno enkrat za vselej „roke proč“!

Obmejni slovenski župan.

Celjske in štajarske novice.

(Študentska supleta) je razpisana za bodočo šolsko leto na samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredih v Celju, in sicer za priro- doznanstvo, matematiko in fiziko. Prošnje je vlagati na ravnateljstvo do 10. julija t. l.

(Prešernova slavnost) v nedeljo, dne 17. t. m. utegne biti po pripravah sodeč uprav- velikanska. Orkester celjske narodne godbe se popolni tako, da bode štel nad 30 mož. Več gospodov iz Celja in okolice je iz posebne pri- jaznosti obljubilo svoje sodelovanje. Na ta način

čejo verzi in besede se mu rimajo, da sam ne ve kdaj; njegovi verzi se poslušajo kakor godba.

V „Čaši opojnosti“ je Zupančič še tu pa tam nejasen, ker je bil malce pod vplivom de- kadence, a v novejših pesmih se je otersel vsega motnega, boleznega in interesantno mračnega, in sedaj se kar kopa v solncu in luči, zdaj mu je dan in „nikdar več ne vrne se noč“, pravi sam. Kakor da bi še le sedaj bil zasledil kras- sote življenja, oklenil se ga je z navdušenjem in radostjo.

Skratka Zupančič je pesnik, za kakršnega bi nas lahko zavidali tudi naši objestni sosedi. Ponosni smo lahko nanj in nikogar naj bi ne bilo, ki ne pozna Zupančičevih poezij. V „Pisa- nicah“ je podal pesnik mladini krasen veliko nočen dar; nikar ga odtegovati otrokom! Pa tudi odrasli najdejo v njih mnogo užitka. Brez- dvomno dobimo od Zupančiča še marsikak knji- ževni dar, saj je bogata njegova duša in ni mu težko vzdigovati njenih zakladov. (Konec sledi.)

bo mogoče izvršiti težavna koncertna komada, kakor sta ouvertura k operi „Figaro“ in korač- nica in „Sen v letni noči“. Najzanimivejša točka bo pač spevoigra „Ob Vrbskem jezeru“, pri kateri nastopi ves pevski zbor, ženski in moški odde- lek. Nič manjši vžitek ne bode, da bomo po dolgem prestanku imeli zopet priliko slišati na- šega baritonista dr. Stubeča. — Dolžnost našega občinstva pa je, da do zadnjega kotička napolni našo veliko dvorano. — Posebej opozarjamo, da se bodo po izvršenem sporedu postavile v dvorano mize, in se bo lahko razvila prav pri- jetna prosta zabava ob sviranju naše narodne godbe.

(Vabilo na slavnostno akademijo), katero priredi „Narodna čitalnica“ v zvezi z vsemi narodnimi društvi v Celju, v proslavo Franceta Prešerna in v korist njegovemu spomeniku v Ljubljani, v nedeljo, dne 17. rožnika t. l., v ve- liki dvorani „Narodnega doma“ v Celju. Spored: 1. Mozart: Ouverturna k operi „Figaro“, proizvajajo celjska narodna godba. 2. Fr. Prešeren: „Turja- ska Rozamunda“, deklamuje gospica Meta Baševa. 3. „Slava Prešernu“, alegorija. 4. Mendelssohn: Koračnica iz „Sen v letni noči“, proizvajajo celjska narodna godba. 5. a) Dr. B. Ipavc: „Nezakonska mati“, besede Prešernove, b) Risto Savin: „Javor in lipa“, besede Aškercove, bariton-solo poje g. dr. Béla Stubeč, na klavirju spremlja gospica Jela Sernečeva. 6. a) Brož: „Pod slavnostnim krovom“, b) Vogrič: „Na zdari!“, udarjajo tam- buraši „Celjskega Sokola“. — Odmor. — „Ob Vrbskem jezeru“, spevoigra v enem dejanju, zložil Tomaž Košat, izvršuje celjsko pevsko društvo s spremljevanjem narodne godbe pod vodstvom g. Fran Koruna. Po predstavi prosta zabava pri kateri svira narodna godba. Vstopnina: Sedeži v parterju 1. in 2. vrste 3 krone; od 3. do 8. vrste 1 krona 80 vin.; od 8. vrste naprej 1 krona 20 vin. Sedeži na balkonu 1 krona 40 vin. Sto- jišča 80 vin.; dijaške in garnizijske vstopnice 40 vin. Preplačila se z ozirom na blagi namen hvaležno sprejemajo! Začetek točno ob polu 8. uri zvečer.

(Trgovina železa „Merkur“ v Celju) dobro napreduje. Opozarjamo vse odličnjake in rojake po deželi, da pouče ljudstvo, naj prihaja v to trgovino, ker bode pošteno in ceno postraženo, tukaj pač lahko velja v vsakem oziru „Svoji k svojim!“

(Ljudsko štetje) je skoraj pred durmi, ven- dar se dosedaj pri nas zelo malo stori, da bi se nam ne zgodile znane krivice. To so Čehi dru- gačni ljudje. Tam delujejo vsa društva, občinske oblasti in posamezniki, da prisilijo državo na pravične uredbe ter da se ljudstvo pouči. Vse češke občine so poslale prošnje na državni zbor, da se prihodnje ljudsko štetje izvrši po narod- nosti, ne pa po občevalnem jeziku, kakor se je dosedaj Nemcem in Italijanom v prid godilo. Tudi po Goriškem so se začele slovenske občine v ta namen gibati. Kaj pa pri nas, kjer se bo po starem sistemu zopet naštel tisoče Nemcev med Slovenci, kajti na podlagi občevalnega je- zika je to umevno. Ker je upati, da se še sestane državni zbor, spisala naj bi katera probujena občina tako prošnjo na državni zbor, jo dala tiskati, ter razposlala drugim občinam v podpis. Tako delajo tudi po drugod.

(„Modri“ Pommer postaje predzren.) Pro- fesor Pommer je modra glava. To je pokazal vsakokrat, kadar je kot poslanec južno štajarskih „Nemcev“ odprl usta in govoril bodisi o Slove- nih bodisi o Čehih. Lani smo mu dokazali, da so njegovi pojmi o zemljepisju, narodnostih in statistiki veliko bolj zmedeni, kakor bi smeli biti v profesorski glavi. Da se od takrat ne le ni boljše podučil, ampak da hoče biti še predzren, imeli smo priliko zvedeti iz njegove interpelacije glede celjskih dohodkov dne 8. in 9. avgusta t. l., katero je vložil dne 7. t. m. V njej trdi, da so bili Slovenci in Čehi vzrok vsem iz- gredom, ki so se dogodili omenjena dneva ter pravi, da je Celje „eine kerndeutsche Stadt“. Naj bi se vendar „učeni“ Pommer enkrat pou- čil, bodisi iz kake primerne knjige, bodisi na licu mesta, kjer bi mu radovoljno pomagal Vipavčan Ambrožič. Ako pride še kedaj v državni zbor, bo skoro gotovo treba take malenkosti vedeti

(Osebnosti.) Adjunktom pri okrožnem sodišču v Celju je imenovan dr. Franc Hradecky iz Gradca. — Poštnim oskrbnikom na Zdanem mostu nastavljen je odetni vodja pošte Ferdinand Čeb.

(Duhovniške premembe.) Doktorat modroslovja je napravil na dunajskem vseučilišču č. g. Jos. Kržišnik. — Župnijo na Polensaku je dobil odetni provizor č. g. Fr. Valenko. — Prestavljen je kaplan č. g. Jakob Kosar iz Starega trga v Smartno pri Šaleku.

(Učiteljske premembe.) Učiteljem pri Sv. Miklavžu pri Ormožu je imenovan g. I. Tomažič, učitelj pri Vseh svetnikih pri Ormožu, v Kamnici pri Mariboru pa odetni zač. učitelj g. Fr. Čepe. Učiteljicam ženskih ročnih del za Olimje in Viršanj je imenovana nadučiteljica soproga Marija Lovrec roj. Blaj. V stalni pokoj je stopi gosp. Josip Čeb, učitelj pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju.

(Občinski odbor v Braslovčah) je v svoji seji dne 10. t. m. enoglasno sklenil nemudoma postaviti tri strelne postaje proti nevarnosti toče. Petem bodo imeli v tej občini 8 strelnih postaj. Posnemanja vredno.

(Ponikva.) Pripravljalni odbor za Slomškovo slavnost dne 5. avgusta ima v nedeljo, dne 24. junija t. l. ob 4. uri popoldne v gostilni gosp. Podgorška na Ponikvi svojo sejo. Ker bo to prva in edina seja, pozivljajo se gg. odborniki vljudno, da se je polnoštevilno udeleže.

Za odbor:

Ivan Zabukovšek. Dr. Anton Medved.

(V Vitanju) je za oddati ondota prodaja tobaka, katere daje letno 584 kron zaslužka. Ponudbe o. kr. finančnemu ravnateljstvu v Mariboru do dne 4. julija 1900.

(Umrl je) v Slov. Bistrici notar g. Fr. Ratej, star 76 let. N. v. m. p.

(Največ odpadnikov je med — Slovenci.) Načelnik nemškega doma v Brežicah je Janez Schniderschitsch. Dr. Bračič, sodnijski pristav je v Brežicah krepko podpiral „Deutsches Heim“; zato ga je ob njegovem odhodu iz Brežic v Ptuj slavil znani Schniderschitsch, in v slovo mu je pela pevkinja Karolina Vogrinc Schubertove pesmi. Sama slovenska imena za poveljčanje nemški tarstval!

(Šmaraske-rogaske učiteljsko društvo) sklenilo je pri svojem mesečnem zborovanju dne 10. junija t. l. na Slatini enoglasno, da se udeleži korporativno Slomškove slavnosti na Ponikvi. V to svrhu si naroči društvene znake. Istotako je sklenilo, da se pozove „Celjsko učiteljsko društvo“, naj vendar nadaljuje akcijo glede „Spod. štaj. zaveze“, o kateri naj poroča pri prihodnjem zavezinem zborovanju.

(Sv. Jurij ob Ščavnici.) Dne 27. maja t. l. imelo je prost. gasilno društvo pri Sv. Jurju ob Ščavnici svojo majnikovo veselico. Kako dobro je to društvo urejeno, odkar je v narodnih rokah, pokazala je zopet ta veselica. Vkljub ogromni množici ljudstva, šlo je vse lepo mirno. S tem potom se priznava izvrstno vodstvo cele veselice od strani društvenega odbora in se prosi vse domačine in rodoljube naj podpirajo tako vrlo društvo. Društvo ima hude boje z nemškutarsko stranko in je torej pomoči potrebno.

(Katoliško gospodarsko bralno društvo v Hočah) priredi dne 17. junija 1900 popoldne ob 3. uri v vrtu gostilne g. J. Gselmana „Slomškovo slavnost“ z jako zanimivim sporedom. K mno gobrojni udeležbi vabi najvljudneje odbor.

(Na mariborski gimnaziji) se je vršila dne 9. t. m. običajna vsakoletna skušnja iz štajarske zgodovine v 4. razredu obeh oddelkov. Oglasilo se je 7 Slovencev in 2 Nemca. Prvi darili sta dobila Slovenca Bogovič in Mum.

(Ustanovitev ednorazredne slov. dekliške šole na Muti.) katero zdrži družba sv. Cirila in Metoda, je dež. šolski svet dovolil.

(Sežiganje mrličev v Gradcu.) Mestni občinski svet je podaril dunajskemu društvu „Flamme“ prostor, kjer se zgradi sežigalnica mrličev.

(Kaj je vse mogoče v „avstrijskem“ Gradcu.) Listi poročajo, da so šli nemški burši k vseučiliščnemu rektorju Richterju ter ga naprosili, naj stori potrebne korake pri pristojnih oblastih, da ne bo vojaška godba javno nasto-

pala ne v Gradcu ne v okolici, sicer nastanejo nemiri. Rektor je ugodil prusofilskim mladim rogoviležem ter baje res izposloval pri namestništvu tako prepoved.

(Na delavce so streljali) v Eisenerzu na Gor. Štajarskem orožniki, ker so delavci povzročili neke izgrede. Mrtva sta dva delavca, pa tudi dva orožnika sta ranjena, toda samo lahko.

(Štajarsko šolstvo.) V šolskem l. 1897/98 bilo je na Štajarskem 13 javnih meščanskih in 834 javnih ljudskih šol, 42 privatnih šol s pravico javnosti in 14 brez pravice javnosti; skupaj 903 proti 894 v šolskem letu 1896/97. Ednorazrednic je bilo 230 (1896/97 235), dvorazrednic 230 (221), trirazrednic 144 (153), štirirazrednic 108 (105), petrazrednic 107 (102), šestrazrednic 13 (12), sedemrazrednic 2 (—). Od vseh šol bilo je po učnem jeziku: 639 nemških (636), 226 slovenskih (220) in 38 utrakvističnih (38). Na novo se je osnovalo 6 šol. Novo postavilo se je 19 šolskih poslopij. Šolo obiskovati dolžnih otrok je bilo 192.130, od teh je hodilo v šolo 184.913 otrok, to je 96,24%. Največ šoloneobiskujočih otrok je v okraju Gornji Grad (439), potem Sevnica (275), Brežice (171), Laško (158), Celje okolica (122). Šolskih kazni plačalo se je 3713 gl. 50 kr. dolžnih je še 5670 gl. 50 kr. Učiteljskih močij bilo je 2365, od teh imajo spričevalo sposobnosti 1648 učiteljev, 552 učiteljic; spričevalo zrelosti 131 učiteljev, 138 učiteljic, brez spričevala je 40 učiteljev in 36 učiteljic. V okrajih Šmarje, Brežice, Rogatec pride čez 100 učenec na edno učiteljsko moč, v 18 okrajih 80 do 100 otrok; v 20 okrajih 70 do 80 in v 27 okrajih pod 70 otrok. Veronauk učilo je 771 katehetov in 10 učiteljev. Ženska ročna dela učila so se na 610 šolah, in sicer je poučevalo 399 razrednih učiteljic in 302 učiteljic ženskih ročnih del.

(Nemško slepilo.) Nemški časopisi pitajo svoje bralce z lažjo, da je baje vlada hotela na notarski mesti v Vildonu in Dajčlandsbergu na mestiti dva slovenska notarja, a da je znala notarska komora v Gradcu to zažrati. Znano je vsemu svetu, da nam vlada povsod usiljuje nemškutarje in Nemce, kjer le more, a slovenske notarje prezira. Toda nemški Miha verjame laž, da hoče vlada z imenovanjem slovenskih notarjev izpodrivati nemstvo.

(Štajarski Nemci škilijo v Nemčiji.) Dne 7. rožnika je v Mogunci v Nemčiji zborovalo društvo „Alldeutscher Verband“ (Vsenemška zaveza) ki je leta 1894. štela le 5600 udov, a letos jih šteje že 21.361, med katerimi jih je iz avstrijskih dežel največ nemških Štajarcev. Tako poganja izdajstvo do Avstrije na štajarskih tleh vedno več škodljivega plevela. „Da teh Prusakov zemlja k sebi ne vleče, še krila bi jim zrastle“, pravi naš pregovor.

(Nemški most do Adrije) zidajo prevzetni Nemci s pomočjo slovenskih odpadnikov, izdajalcev in janičarjev. Stope tega mosta so jim Maribor, Pragersko, Slovenska Bistrica, Poličane, Štore, Celje, Laški trg, Zidan most, Trbovlje, Hrastnik itd. deloma tudi Ljubljana in Trst. Minulo nedeljo so tržaški Nemci in nemškutarji obhajali na končni stopi svojega mosta, v Trstu, svoj „Sommerfest“, kjer so zopet po svoji stari navadi prav po volje „hajlali“. Nemški časopisi so ob ti priložnosti navdušeno pisali: „Most od Berolina do Adrije se mora dodelati, cesta do Adrije je in mora ostati nemška.“ Mi Slovenci pa mislimo, da se jim bodo stopi tega na pol dodelanega mostu s časoma podrli in sicer se to zgodi takrat, ko bomo tako napojeni z ljubeznijo do svojega naroda, da si bomo vsa našeta mesta in kraje politično in gospodarsko prisvojili. Kdor pošilja svoje otroke v nemške šole, kdor v družini ne goji slovenskega jezika, kdor podpira sovražne trgovce, rokodelce, gostilničarje, kdor se ne poteguje za slovensko uradovanje po občinah, sodnijah, davkarijah in sploh pri vseh uradih, za slovenske napise pri poštah, železnicah, uradih itd., ta znaša vede ali nevede Nemcem na kup bruna, da si z njimi dodelavajo svoj most in si delajo nemško cesto na naše stroške, ta vprega sam sebe vedé ali nevedé v tovarno delo velikih političnih namenov, za mater „Alldeutschland.“

Nova uredba pri južni železnici.

Vodstvo južne železnice si prizadeva popolniti svojo upravo in posnemati druga jednaka velika podjetja. To je tembolj potrebno, ker je vsled pogostih nezgod na južni železnici prišla njena uprava v nekako nezaupanje.

S 1. junijem t. l. je spremenila svojo organizacijo tako, da je združila inspektorate za obrat, za odpravljanje vlakov, za vzdrževanje prog v ednotni „Obratni inspektorat“, ki bi opravljal posle vseh naštetih, dosedaj ločenih inspektoratov ter ima za štajarske železnice, izvzemši progo Zidanmost do kranjske deželne meje, svoj sedež v Gradcu.

Vodstvo graškega inspektorata se je poverilo obratnemu višjemu nadzorniku c. svet. Mihelu Wunderbaldingerju, ki vodi istočasno obratno in transportno službo. Njegov namestnik je višji nadzornik Rikard Eder.

Razven tega nadzoruje še posebej službo odpravljanja vlakov višji nadzornik ces. svetnik Otokar Killer, komercijelno službo pa višji preglednik J. Burger. Ta najnovejša uvedba naj bi spolnila novodobnosti pri južni železnici ter olajšala osebni in tovarni promet; kajti novim obratnim nadzornikom pristojna samostojnost v vseh zadevah, za kar je bilo dosedaj navadno treba vselej pisariti na ravnateljstvo na Dunaj. Ker je inspektoratom dovoljen tudi komercijelni poročevalec, katerega naloga je, ostati vedno v neposrednem dotiku z industrijskimi in obrtnimi krogi, lahko pridejo vse želje in pritožbe prizadetih hitro in naravnost na inspektorate, ki so pooblašeni, vse potrebno ukreniti.

Druge slovenske novice.

(XXXVI. redni občni zbor) „Slovenske Matice“ vrši se v sredo dne 27. rožnika ob petih popoldne v mestni dvorani. Vrsta razpravam: 1. Predsednikov govor. 2.) Letno poročilo tajnikovo o dobi od 16. velikega travna lani do 31. velikega travna letos. 3. Poročilo blagajnikovo o računskem sklepu za l. 1899. 4. Volitev treh računskih presojevalcev. (§ 9 a) dr. pravil.) 5. Poročilo blagajnikovo o proračunu za l. 1900. 6. Dopolnilna volitev društvenega odbora. 7. Odborovo poročilo o izvršitvi sklepa izrednega občnega zbora dne 21. rožnika lani glede nameravane prodaje društvene hiše na Kongresnem trgu št. 7. (poročevalec ravnatelj Ivan Šabio). 8. Posamezni nasveti in predlogi.

(Mestna godba v Ljubljani.) Dolgo gojena želja se je začela uresničevati. Najprej se ustanovi društvo s podpornimi in ustanovnimi člani. Razni uradi bodo sprejeli v službo kakšnega godala zmognih mož. Kapelnik novi godbi bo g. Benišek.

(Sanatorij „Leoninum“ v Ljubljani.) V privatno bolnico „Leoninum“ sprejemajo se vse bolezni, razun bolezni na umu in akutne infekcijske bolezni. V sanatoriju zdravijo p. n. gospodje primariji: Dr. K. Bleiweis vitez Trsteniški, dr. E. Bock, dr. V. Gregorič, dr. E. Šlajmer, dr. Alf. Valenta pl. Marchthurn, izmed katerih si bolnik po svoji volji izbere zdravnika. Za konzilijarja se pa lahko pokliče tudi vsak drugi zdravnik. Pojasnila glede prejema daje ustno ali pisмено primarij dr. V. Gregorič, Reseljeva cesta 5.

(Iz Ljubljane.) V sredo v jutro ustrelil se je tukajšnji tovarnar Adolf Tönnies. Rajni je živel v lepih gmotnih razmerah in bil priljubljena oseba tako med meščani kakor tudi med delavci svoje tovarne, zato je žalost po njem obča. Trdi se, da se mu je zmešalo.

(Nov vodovod) so dobili v Gameljnih pri Št. Vidu nad Ljubljano. Dne 10. t. m. so ga slovesno blagoslovili.

(Štrajk v Vevčah končan.) Mnogostranskemu vrlemu posredovanju se je zahvaliti, da se je dosegel konec delav. štrajku v papirnici v Vevčah. Tovarniško vodstvo je ustreglo večini delavskih zahtev. Plača se je zvišala moškim za 20 vin. ženskam pa 10 vin. Delavni čas se je skróčil na 10 ur, premog dobivajo delavci za lastno ceno, izplačuje se vsako soboto itd.

(Cigani) se klatijo v bližini Ljubljane. V Preserju so ukradli dva konja.

(Požar) je uničil pretečeno soboto na Ježici pri Ljubljani poslopja trem posestnikom. Zgorelo je tudi nekaj živine.

(Umrli je) v Kranju dne 11. t. m. ondodni dekan č. g. Anton Mežnarec v starosti 67 let. Služboval je ves čas v Kranju, in sicer kot kaplan, župnik in celih 25 let kot dekan. Lahka mu zemlja!

(Občinski odbor v Kranju) je sklenil pri-četi s pripravami za vpeljavo električne raz-svetljave.

(Nova pošta.) Pri Bohinjskem jezeru se je odprl danes poletni poštni urad za vsakoletno dobo od 15. junija do 15. septembra ter bo imel zvezo s pošto v Bohinju po vsakdanji poštni vožnji.

(V Litiji) je umrl g. Lovro Tura, tast g. no-tarja Svetca, v visoki starosti 87 let.

(V celovškem semenišču) je prejelo bin-koštni ponedeljek 12 bogoslovcev tonzuro in nižje redove.

(Slavnostno akademijo) v spomin 100let-nice rojstva Antona Martina Slomška, priredijo slovenski bogoslovci v Celovcu v četrtek, dne 21. junija 1. 1900, točno ob pol 5. uri popoldne. Gostje dobro došli.

(Koroškimi poštarjem) so se uredile plače. Dobivali bodo 1400 do 3400 K letne plače.

(Zveza tržaške slovenske mladine) bo imela prvo javno veselico dne 24. t. m. na šol-skem vrtu družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu.

(Mestni poveljnik v Trstu), Adolf König, je postal polkovnik 45. pešpolka.

(Električni tramvaj v Trstu.) Pretečeni teden so poskušali v Trstu vožnjo z električnim tramvajem.

(Cesar v Gorici.) Deputaciji goriškega de-želnega zbora je obljubil cesar, da pride v ed-nem prihodnjih mesecih v Gorico.

(Na drž. gimnaziji v Kopru) bo začetkom prihodnjega šolskega leta izprazneno mesto učitelja za klasično filologijo.

(Zopet proti slovenski občini v Istri.) V Kastvu so zmagali v III. razredu občinskih voli-tev Hrvatje. Namestništvo pa je volitev v tem razredu razveljavilo.

Dopisi.

Ponikva. (Občinske volitve.) Ta mesec imajo se vršiti pri nas občinske volitve. Naša občina je čisto slovenska, ako izvzamemo dvo-jico ali trojico privandranih Tudi-nemcev, ki imajo sicer lepo, potrebno in le njim koristno navado, da ne kažejo vedno svojega pridobljenega nem-štva, ki pa tuintam ob vročih poletnih, najraje „pasjih“ dnevih pri čaši kislega „Sladkogorčana“ malo „po nemško“ vzrojiijo.

Ponkovičani se navadno za njih germansko tulenje ne zmenimo, ker predobro vemo, da je to njih pravica, katere jim naš redar ne sme kratiti, in ker imajo vsak dan 24 ur za svoje razveseljevanje na razpolago.

Ker pa še ni vsa „gospoda“ skupaj in se še pri nas ni pričela letošnja „sezona“, upamo, da se dokončajo tudi letošnje občinske volitve, če ne brez nemške agitacije, pa vsaj brez vsa kega uspeha nasprotnih volilcev. Ponkovičani nočemo in ne potrebujemo njih dvomljive po-moči pri upravi naše občine.

Zavoljo naših „Nemcev“ bi torej ne bilo treba na bližajoče se volitve opozarjati. Moramo pa to storiti z ozirom na slabi gmotni položaj, v katerega je zabredla naša občina deloma po krivdi prejšnjih občinskih odborov, ki so pre-malo gledali na občo blaginjo, deloma vsled neznošnih bremen, ki jih mora z drugimi obči-nami vred mesto države in dežele nositi.

Sedanjemu občinskemu odboru se sicer ne more očitati, da ni ničesar storil na to stran. Marveč se mu mora priznati, da je v marsičem pokazal pot, po katerem se dajo vsaj nekoliko gmotne razmere zboljšati. Eden madež pa nosi liki njegovi predniki tudi on na svojem čelu. Občinski urad občuje z uradi prav po nepotreb-nem še vedno tudi nemški. Kriv temu je v prvi vrsti župan in pa občinski tajnik, ki menita, da se mora z državnimi in deželnimi oblastmi samo nemški dopisovati in od njih le nemške odloke itd. sprejemati. Ali še ni g. župan nikoli slišal,

kako postopajo v tem pogledu nemški in laški občinski uradi? Ali meni, da bo občini le z nemškim uradovanjem pridobil naklonjenost višjih oblastij? Ali ne pomisli, kako ponižuje sebe, občino in sploh slovenski jezik? S tem klečepazenjem mora prihodnji odbor enkrat za vselej obračunati.

Prihodnji občinski zastop čaka mnogo dela. Skrbeti mu bo, da se na katerikoli način znebi vsaj dela ogromnih stroškov, ki jih čimdalje bolj povzročajo občinski nbožci. Gosp. drž. in dež. poslanec Žičkar se je pred tremi leti opozarjal na to neznošno nadlogo in prosilo se ga je, naj bi v zvezi s svojimi tovariši storil potrebne ko-rake. Obljubil nam je sicer vse, ne vemo pa, pride-li po njegovem prizadevanju pomoč ali ne.

Novi odbor se bo moral nadalje potruditi, da izposluje pri vodstvu južne železnice napravo nakladišča na tukajšnjem kolodvoru. To se je do sedaj čisto pogrešalo. Že z ozirom na oživ-ljenje tukajšnjih živinskih sejmov, katerih ednega je treba na ugodnejši dan preložiti, želeži je, da se nakladišče čim prej napravi in se ustanovi pri poštne uradu še brzojavni urad.

Še bi bilo omeniti nekaterih nalog, ki ča-kajo nujne rešitve. Za danes zadostuj to, ker se je nadejati, da pridejo v novi občinski odbor samo možje, katerim je blagor občine zares na sr-cu; možje, ki se ne bodo kot odborniki brigali je-li ta ali oni njih osebni prijatelj, ali njih sov-ražnik; možje, ki bodo vsak za sebe in vsi skupno skrbeli za občo korist in z županom vred brezobzirno varovali narodno lice svoje ob-čine. Od bodočega župana pa pričakujemo, da pristopi „Zvezi slov. in isterskih županov“, ki ima namen potegovati se skupno za koristi slo-venskih in hrvaških občin. Slatenčan.

Gornjigrad. (Redna, glavna skupščina okrajnega zastopa gornjegrajskega.) Osemindeseta redna, glavna skupščina okrajnega za stopa gornjegrajskega bila je dne 24. m. m. Predsedoval je načelnik okrajnega zastopa gosp. Šarb Franc, župan trga Gornjigrad; vlado je pa zastopal c. kr. okr. glavar Henrik grof Attems.

Ob določeni uri odprl predsednik skupščino, konstatujoč dovoljno število zastopnikov in pred-stavi vladnega zastopnika. Nato se je prečital zapisnik zadnje glavne skupščine, ki se je odo-bril. Druga točka dnevnega reda bila je sklepa-nje o okrajnem proračunu za opravilno leto 1900. Skupni dohodki znašajo 13867 gld. 97 kr.; stroški pa 16585 gld. 80 kr.

Stroški se razdelijo sledeče: upravni stroški 805 gld.; za okrajne ceste 6450 gld.; podpore občinam za ceste 600 gld.; donesek k Savinjski regulaciji 30 gld.; za ljudsko prosveto 2050 gld.; za miloščine in sanitarne namene 1250 gld.; za povzdigo živinoreje 360 gld.; za redarstvo 320 gld.; za vojaške stvari 60 gld.; upno ravnanje 4160 gld.; ostanek na donesku k ustanovi deželnih milo-srčnih naprav povodom 50letnice cesarjeve štir-skema dež. odboru 360 gld.; „Dijaški kuhinji“ v Celju in „Podpornemu društvu“ ubogih šolarjev slov. spodnje gimnazije v Celju po 50 gld.; „Sa-vinjski popružnici slov. plan. društva“ 50 gld.; slučajnosti 50 gld.

Okrajne priklade se zvišajo za 8%, in sicer od 32% na 40%.

Se sprejme soglasno.

Nato se je sklepalo o proračunu okrajnega ubožnega zaloga za leto 1900. Ta proračun se je z dohodki 500 gld. in ravno tolikimi stroški soglasno sprejel.

Dovolilo se je posameznim občinam pobi-rati sledeče občinske doklade: Ljubno 60%, Mo-zirje 60%, Solčava 55%, Gornjigrad 50%, Nova-štifta 45%, Rečica 40%, Bočna 40%, Kokarje 40%, Luče 30%.

Odstop dosedanjega okrajnega tajnika gosp. Josipa Pirša v Mozirju, se v vedenje vzame in se mu v priznanje njegovih zaslug izreče naj-toplejša zahvala.

Pirš je tukajšnjemu zastopu zvesto služil čez 25 let, on je uzorno uradoval ter deloval v občno zadovoljnost. Bil je neupogljiv značajnej in iskren narodnjak.

Novim tajnikom okrajnega zastopa izbral se je g. Fran Podbrežnik, obč. tajnik v Bočni.

Razdelitev živinorejskih okolišev ostane ista kot je bila doslej. Posameznim okolišem načelu-

jejo načelniki s svojimi namestniki. Izvolijo se sledeči:

I. Gornjigrad: (Gornjigrad, Novaštifta in katast. občini Sv. Lenart in Sv. Florjan) Jože Mikuš, predstojnikom; Anton Tostovrnik, na-mestnik.

II. Zadrebka dolina: (Kokarje in kat. ob-čine Bočna, Šmartno in Radmirje) Martin Zidarn, predstojnik; Ivan Štiglic, namestnik.

III. Mozirje: Anton Goričar, predstojnik; Fran Deleja, namestnik.

IV. Rečica: Anton Turnšek, predstojnik; Fran Štiglic, namestnik.

V. Ljubno: Fran Kolenc, predstojnik; Ignac Fludernik, namestnik.

VI. Luče: Ivan Robnik, predstojnik; Jože Plaznik, namestnik.

VII. Solčava: Miloš Šmid, predstojnik; Kri-stijan Germel, namestnik.

G. Francu Tratnik, slikarju na c. kr. aka-demiji znanosti in umetnosti v Pragi se dovoli dati 50 K podpore.

V komisijo zoper trtno uš se izvoli č. g. Anton Fišer, župnik v Mozirju.

Po plazu prizadetim posestnikom pri Novi-štifti se dovoli 100 K podpore.

Troškom za obrambo obrežja ob Savinji v Lučah se sklone prispevati 200 K.

Na predlog g. Josip Kranjca se sklone, de-lovati na to, da se okrajna bolniška blagajnica za okraj Gornjigrad ustanovi in izloči naš okraj iz zveze okrajne bolniške blagajnice v Celju.

Ker ni bilo nobenih predlogov in ne na-svetov zaključil predsednik skupščino.

Iz Novocerkve. Ako prideš, dragi prija-telj, v Haloze, pogledi si krasna posestva de-želne hranilnice v Podlehniku, na katerih najdeš vse stroke kmetijstva v najlepšem stanju.

Dne 3. t. m. sta se vršili na imenovani ekonomiji, kateri stoji na čelu oskrbnik g. Rudl ml. s štirimi volonterji, dve predavanji o umnem obdelovanju travnikov in sicer ob 9. uri pred-poldan je predaval g. Kršnik v slovenskem, po-poldan ob 3. uri g. Rudl v nemškem jeziku. Oba govora sta bila zelo zanimiva in navzoče ljud-stvo je res pazljivo poslušalo, lep dokaz, da se tudi zanima za taka predavanja.

Gosp. Kršnik je razdelil svoj govor na dva dela: 1. Stanje kmeta v prejšnjih časih in sedaj. 2. Umno obdelovanje polja in travnikov. Pri prvi točki omeni, da se je kmeta nekdaj bolje godilo. Zakaj? Bilo je manje ljudi sploh, in kmetje so imeli zelo obširna polja, katerih deli so po več let počivali in nabirali novih moči, za prihodnji nasad, vinske gorice so bile zlasti rudokopi, kratko rečeno: zemlja je bila rodo-vitnejša, davki manjši, človeške potrebe na kmetih skromne. Danes je vse drugače. Ljudstvo, davki in potrebe so se pomnožile, zemlja pa opešala. Kje so tisti zlati časi, ko je vinograd plačal vse potrebe, ko je imel Haložan polne kleti vina in dovolj cvenka! Res obupati mu je; kajti vino-gradi so popolnoma uničeni. Gospod govornik zatorej povdarja, naj se kmet poprime umnega obdelovanja travnikov, katerih lega je večinoma tukaj kaj lepa. Z umnim obdelovanjem trav-nikov se bo tudi razvijala in napredovala živino-in sadjereja, in stanje kmeta se bo zdatno zbolj-šalo. Pri drugi točki je razločeval stare in nove travnike. Stare travnike je treba poboljšati, očistiti jih plevela, gnojiti jih, odmakati ozir. nama-kati. Nove travnike je razdelil: a) na dvoletne, b) šestletne in c) večletne. Gledé semena je pri-poročal mešano seme, katero je na travnikih a, b, c, različno. Za dvoletne travnike priporo-čuje te-le trave: rudečo deteljo, švedsko deteljo, belo deteljo, laško ovsnico in angleško ovanico, za šestletne travnike: livadno deteljo, rudečo de-teljo, švedsko deteljo, belo deteljo, angl. ovanico, pahovsko, svinjski rep, pasjo travo, travniško bilnico in rumeni cvet, za večletne travnike pa: livadno deteljo, švedsko deteljo, Device Marije kožušček, belo deteljo, svinjski rep, pasjo travo, travniško bilnico, rumeni cvet rosuljo, grebenico, lisičji rep itd. Dvoletni travniki morajo imeti 80% detelje in 20% trave in večletni travniki pa ravno naopak. Govornik priporočuje, naj ku-pujemo različna semena le pri zanesljivih trgov-cih, da dobimo glede čistosti in kalivosti dobro seme, osobito pa, da naj ga naročujemo pri de-

želnem odboru, kateremu je treba naznaniti samo kakovost in velikost travnika, in dobimo po ceni primerno mešanico različnih semen. Kdo seje s strojem, prihrani 20% semena; seme je zavaljati, ne zavlačiti, kajti v zadnjem slučaju pride seme pregloboko v zemljo. Kot varuhe travnih semen naj rabimo oves ali ječmen, kateri se naj redko seje.

Po končanem, dve uri trajajočem govoru, smo si ogledovali snažne bleve, polne dobro rejene pinegavske živine, mlekarico, sirarnico, raznovrstne stroje in orodje. Na poskuševalnem polju smo videli po 1 ar velike razdelke starih različno gnojnih travnikov in zapazili, da gnoj, ki sestoji iz tomaževe moke in kajnita najbolj pospešuje rast. Kar čudili smo se, ko smo zagledali dvo šest in večletne tako imenovane semno obdelovane travnike, na katerih ne raste niti edno plevelo, to je, isti travniki so res zeleni. Na 32 gredah smo opazovali 32 različnih koristnih trav. Grede smo imeli priložnost videti in občudovati lepo drevesnico, veliko a krasno trsnico, lepo nasajene vinograde itd.

Dobro vemo, da je treba tudi telesu hrane, povabil nas je g. Rudl v nalašč zato pripravljeno ušico, kjer smo se prav dobro imeli. Koncem izreče tamošnji g. nadučitelj g. Kršnik najtoplejo zahvalo za zanimivo in častu kaj primerno predavanje in biča obilico istih, deloma celo sosednih kmetov, kateri niso prišli poslušati za kmeta tako potrebnih nauk.

Politični pregled.

Dr. Kajetan Bulat †

Pretečno soboto je umrl na Dunaju eden največjih jugoslovanskih politikov dr. K. Bulat v 64. letu svoje dobe. Pokojni je bil od leta 1877 član dalmatinskega deželne zboru ter od leta 1879 v državnem zboru. Zadnja leta je bil deželni glavar dalmatinski ter večleten župan rojstnega mesta S. ljeta. V državnem zboru je pripadal „Slov. kršč. narodni zvezi“, katere eden predsednik je bil. Dalmatinski Hrvatje izgube z Bulatom ednega najboljših svojih politikov.

(Državni položaj.) Odkar se je državni zbor tako nenadoma zaključil, ostali smo v pravcati temi. Ničesar se ne ve, kaj bo sledilo. Nekateri trdijo, da hoče vlada zopet sklicati pravno konferenco med Čehi in Nemci, dočim vedo drugi, da bo vlada državni zbor zaključila ter je že dogotovljen cesarski patent, ki razpušča državni zbor ter se začnejo nove volitve dne 23. septembra. Ker pa potrebuje vlada denarja, ne bo mogla predolga odlašati.

(Velike ovacije) t. j. častno slavlje prirejajo Čehi svojim državnim poslancem za njihovo zmago v državnem zboru. Vsi češki listi slavijo zmago češke obstrukcije. V posameznih mestih se vrše slavnostni shodi, razsvetljave, bakljade itd.

(Egiptovski kečiv Abas) se je v nedeljo, dne 11. rožnika t. l. v spremstvu generalnega tajnika Šefik bega, Brevster bega, Izet bega, Labib bega in zdravnika dr. Kautzki bega pripeljal na Dunaj ter pripeljal cesarju v dar dva arabska iskra konja. Turška beseda „beg“ pomeni po naše grof.

(Sad avstrijske zveze z Nemčijo.) Nemčija dobro vé, kako ponižno in potrpežljivo za veznico ima v Avstriji, da lahko na njen račun tudi malo podemonstrira proti avstrijskim Slovanom. Na češko plzensko pivo je zvišala carino od 4—10 mark pri hektolitru. Nič ne po misli, da bi se tudi v Avstriji lahko zvišala carina na uvoz bavarskega piva. Avstrija je obzirna.

(Milanove lopovščine v Srbiji) Zaredoma so se razkrila velika poneverjenja v raznih vojaških blagajnah, ki so pod neposrednim nadzorstvom razkralja Milana. Iz blagajne remontnega oddelka je zmanjkalo 800 000 frankov, še večje vsote se pogrešajo v raznih vojaških magacinih. Na predlog Milana, naj se ta poneverjenja — v interesu dobrega imena srbske vojske potlačijo, se je to tudi zgodilo.

(Nizozemska kraljica) Viljemina se je zaročila z 22letnim saksonsko-vajmarskim princem Bernardom.

(Kitajska vstaja) postaja vedno nevarnejša. Vstasi so železniško in brzojavno zvezo s Pekinom pretrgali. Prodiranju ruskih vojakov dela vlada sama velike neprijetnosti. Vendar so že odšli štirje vlaki evropskega vojaštva v notranje dele dežele.

(Vojna v Afriki.) Transvaalci so od raznih strani oblegani, vendar dobivajo preko delagocškega zaliva velike množine živeža. Dne 7. t. m. se je bil bud boj pri Roodevalu; 17 mož, med njimi dva častnika, je ubitih, 76 mož, med njimi pet častnikov, pa ranjenih. Ostale so Buri ujeli, tako, da je celi bataljon zgubljen. Tudi pri prelazu Almondsnek je bila vroča bitka. Angleži so sicer pregnali Bure, toda sam general Buller priznava, da je zgubil najbrže nad 100 mož. Še bolj usodna bitka je bila dne 11. t. m. pri Bovikrantzu. Padel je baje poveljnik Olivier, a 1500 Burov se je udalo generalu Brabantu. V Pretoriji so imeli Buri 150 angleških častnikov in 3500 mož. Vsi ti so sedaj prosti ter so se pridružili angleški armadi. Železnica iz juga je zopet popravljena ter vozijo zopet vlaki do Mafekinga. V okraju Bethlehem imajo Buri 7000 oboroženih mož.

Književnost.

(Zabavna knjižnica) za slovensko mladino. G. Anton Kosi, rodoljubni učitelj v Središču, je izdal ravnokar 9. zvezek priljubljenih svojih zabavnih zbirk za mladino. Naroča se pri pisatelju za 30 h (15 kr.).

(Slovanske himne) se imenuje zbirka najbolj priljubljenih slovanskih pesmi z napevi, katere je izdajala tiskarna F. Šimačka v Pragi. Zvezek ima po eno rusko, malorusko, češko, slovaško, slovensko, hrvaško, srbsko, bolgarsko, narodno pesem ter po tri poljske in lužičke srbske. Slovenska je „Naprej zastava slave.“ Cena snopiču 20 vinarjev, pri naročitvi 10 snopičev se pošlje 1 brezplačno.

Razne stvari.

(Živa baklja) V mestu Ustju nad Labo na Češkem je hotela neka kuharica s petrolejem pospešiti kuhanje. Vlivala je petrolej na ognjišče se vname ves petrolej, zvečasto posodo ji je razneslo ter jo obilo z gorečim petrolejem, začela je cela goreti. S strašnim vikom in krikom je begala, podobna živi baklji, iz hiše na ulico in zopet nazaj. Vsa opekla je umrla v strašnih mukah. Ženske pazite na petrolej; kajti nesreča nikoli ne miruje!

(Prva zrelostna skušnja) se je vršila minulo soboto na dekliški gimnaziji v Krakovem. Šest maturantinj je prestalo skušnjo z odliko, deset s prav dobrim uspehom, štiri s poskušnjo, a edna je odstopila. Tako napredujejo ženske, zamenjati želé kuharico in iglo z dostojanstvom profesorjev, zdravnikov itd.

(Nečloveški starši) Zakonski par z nemškim imenom Mitternacht v mestu Velikem Varadzinu na Ogrskem, sta svojega sina, ki je bebec, zaprla v zaboj ter sta mu podajala v hrano le kuhinjske odpadke. Sosedje so ubožčeku nosili skrivoma hrane ter nečloveško početje policiji ovadili, ki ga je rešila a starše izročila roki pravice.

(Grof — mizar) Grof Lazar je na Ogrskem znan zavoljo svoje zbirke umetne obrti. V kraju Medajesfalva je ustanovil mizarstvo delavnico, katero vodi sam; kajti grof je izučeni mizar. V njegovi delavnici se izdeluje dragoceno pohištvo. „Delo je revnega last, bogatemu v čast.“

(Velik požar v petrogradski pomorski orožnici) je nastal dne 10. rožnika t. l. na otoku Novaholandijski. Del ogromnega poslopja je zgorel, škode je milijon rubljev ali približno 3 milijone kron našega denarja.

(Vojake so poslali nad — kobilice) V področju delastega izliva Donave v Črno morje so se prikazale po polju požrešne kobilice v taki množini, da so pokrile več sto hektarjev polja. K sreči se te kobilice niso krilate; ker so še le v razvoju kot ličinke. Ko bi te ličinke dorastle v leteče kobilice, bi se v kratkem uničila krasna setev cele podonavske rumunske pokrajine; zato so poslali tri polke vojakov, da jih pokončajo, predno jim zrastejo krila. Bogata setev je rešena.

Najemnik ali natakar na račun

(252) 2—1

ki zna popolno slovenski in je soproga dobra kuharica, prevzame lahko takoj vro idočo gostilno v živahnem slovenskem trgu na Spodnjem Štajerskem v najem. Ponudbe pod „gostilna 100“ na upravnistvo tega lista.

Slomšekov doprni kip.

Na vsestranska vprašanja gledé Slomškovega dopraja se naznanja, da bo isto naravne velikosti, iz malca, s šelakom pobarvano ter vsled tega slonokoščene barve.

Opozarja se vse Slomškove čestilce, naj se nevtogoma naročijo na kip, ki se dobi le takrat po 20 kron, ako se oglasi najmanj 50 naročnikov. Poznejša posamezna naročila stala bi naravno več.

Naročila naj se v bodoče pošiljajo akad. kiparju

(247) 1

Alojz Repič-u
na Dunaju, III. Moshgasse 23.

Razpis.

Malonedeljski krajni šolski svet naznanja, da se bodo letos zaradi razširjenja šolskega poslopja oddala tukaj po zmanjševalni dražbi naslednja dela:

1. Zidarsko delo proračunjeno na 5.077 K 70 h.
2. Mizarstvo delo proračunjeno na 1.608 K 16 h.
3. Pečarsko delo proračunjeno na 498 K — h.

Dotična zmanjševalna dražba bude dne 8. julija t. l. ob 3 uri popoldne v malonedeljski šoli.

Načrt, proračun in druga pojasnila se dobé vsako nedeljo po rani maši v šoli Podjetni obrtniki so vabljeni, da pridejo v velikem številu k dražbi.

Krajni šolski svet pri Mali Nedelji
dne 5. junija 1900.

(248) 2—1

Načelnik: Belšak.

Konsumno društvo v Grižah

(253)

ima svoj

redni občni zbor

v nedeljo, dne 17. junija t. l. ob 3. uri popoldne pri Andrej Čandru v Zabukovci.

Dnevni red:

1. Potrdilo bilance ali računov za leto 1899.
2. Razdelitev čistega dobička in izgube za l. 1899.
3. Volitev novega ravnanstva in nadzornstva.
4. Razni govori o napredovanju trgovine.

Opomba. V slučaju, da ta občni zbor ne bi bil slepen, se vrši drugi z istim sporedom dne 24. t. m.

Proda se

težak voz (parizar) še skoraj nov, potem koleselj, vse po nizki ceni. — Več se izve pri

(250) 2—1

J. Zaveršnik

Št. Peter, Savinjska dolina.

Učiteljska ali učiteljice služba v Žetalah

(254) 1

3 pl. r. s stanovanjem, je razpisana do 7. julija 1900. Prošnje kr. š. svetu v Žetale pri Rogatcu. Služba se tudi prov. podeli proslcem.

Za majhno zalogo piva, išče se

zastopnik

kavcije je položiti 1000 kron. Ponudba naj se vpošljejo na upravnistvo tega lista.

Ženitna ponudba.

Odvetni v najboljši dobi, posestnik velike nove hiše v ednem glavnih mest Dalmacije in posestnik zemljišč; želi se ženiti z gospodično od 25—30 let, ali mlado vdovo brez otrok s 40—60 tisoč kron dote.

Slučajne ponudbe naj se pošiljajo upravnistvu tega lista.

(243) 3—1

Trije mizarski pomočniki

se takoj sprejmejo pri Jos. Repič-u, mizarski mojster na Polzeli, Savinjska dolina.
(251) 3-1

Odločen delovodja

(238) 3-3

(Steiger)

doji trajno službo v kamenolomu za tvornico cementa v Zidanem mostu ob Savi. Oženjeni prosilci, absolvirani rudarski učenci imajo prednost. Znanje slovenščine se želi.

Proda se nov harmonij

po primeroma zelo nizki ceni. Lastnik odpotuje ter se sploh ne bavi več z godbo. Vprašanja naj se blagovolijo pošiljati: Enolog, Žalec, poste restante.

C. I. kr. priv. tvornica,

brizgalnic, cevij in

kmetijskega orodja

R. A. Smekal
v Cechu na Moravskem
Podružnica
Zagreb

nudi

al. gasil. društvom brizgalnice vsake vrste s patentom proti smrzlini cevij in opreme. Posestnikom kmetijske stroje ter peronospora-škropilnice, slednje po 11 gl. komad franko vsaka pošta. Plačila tudi na obroke. Prakupcem zdaten rabat.

Podružnica Zagreb.

Trgovina železa

„Merkur“
v Celju

posluje od dne 28. maja t. l.
na debelo in drobno.

V Celju, dne 31. maja 1900.

Peter Majdič.

(228) 3-3

Josip Širca

v Žalcu.

Tovarniška zaloga najslavnejših in najboljših koles kakor:

„Puch“, „Meteor“, „Waffen“, „Slavia“,

potem drugih raznovrstnih, z novimi in najnovejšimi iznajdbami opremljenih garantiranih koles. Cena od 80 gl. naprej.

Lastna popravilnica.

Zaloga posameznih kolesnih del in kolesarskih potrebščin.

* Točna in kulantna postrežba. *

ČRNI KOS

eno leto star, poje „Naprej zastava slave“ in več drugih pesmi, je na prodaj. — Kje, pove upravnštvo tega lista. (229) 3-3

COMPAGNIE GÉNÉRALE

TRANSATLANTIQUE

proga francoska z brzimi poštnimi parobrodi via Inomost-Basel-Paris-Hayre-New-York. — Vožna cena v III. razredu iz Basela v New-York 84 gl. (štiriinosemdeset goldinarjev) s prosto hrano in stanovanjem od Basela. Vsak četrtek se mora javiti v Baselu v Švici, vsako soboto pa se odpotuje v jutro preko Havre v Ameriko.

Ta črta je najbolj pripravna za Slovence, (Kranjce, Stajerce, Hrvate); na parnikih najboljša hrana in postrežba; potniki III. razreda dobé 2 krat na dan vino prosto.

Rommel & Comp. Basel, (Švica).
V Ameriki smo v zvezi z listom „Glas Naroda“ (Franc Sakser) 109 Greenwich-Street New-York. (198) 10-6

Garantirano nestrupeno

BARVO

za ročno in priprosto barvanje volne, svile, bombaža in platna ter obledene obleke itd., itd., prodaja in razpošilja

Josip Matič v Celju.

Zlate črke

za napise pri slavolokih dobivajo se v trgovini

Drag. Hribar-ja v Celju

Rotovška ulica št. 2.

HIŠA

št. 14 in posestvo v Brežicah se bode dne 23. junija 1900 ob 11. uri predpoldan na dražbi prodalo. Hiša je v sredi mesta in je pripravna za vsako trgovino ali gostilno. Hiša obstoji iz 3 sob, 1 kuhinje, 3 kleti in 1 shrambe; poleg je lepo dolgo dvorišče, 3 svinjaki in eden veliki živinski hlev z vrtom. Polje obstoji iz treh velikih njiv, lepega pašnika in z velikim travnikom.

Cenjeno je vse na 7800 kron.

Najnižje cene!

Najboljše blago!

Najlepša in najprimernejša

**** **birmska darila** ****

kakor na primer

zlate, srebrne, tula-, jeklene in nikelnaste **žepne ure**, zlate in srebrne **verižice**, uhane, zapestnice, prstane, srčke, verižice za okolo vratu ter druge priveske itd.

priporoča

Rafael Salmič

urar in prodajalec zlatnine in srebrnine v Celju, „Narodni dom“.

Istotam velika zaloga stenskih ur, budilk in ur z nihalom, kakor tudi vseh specialitet.

Velika izber optičnih predmetov kakor: očal, daljnogledov, večal, barometrov, toplo- metrov, gostomerov itd. itd.

Vsa popravila se izvršujejo dobro in ceno.

Postrežba točna in kulantna.

Vožne karte in tovorni listi v

AMERIKO.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje Red Star Linie Dunaj IV.

Wienergürtel 20 ali pa

Julij Pepper, Bahnstr. 8, Innsbruck.